

VAJNORSKÉ *novinky*

5 - 6/2021
ročník XXVII
—
nepredajné

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

V čísle sa dočítate

str. 3	Milí Vajnorači! Príhovor starostu mestskej časti Bratislava-Vajnory Ing. Michala Vlčeka	str. 19	Vajnorské rybníky – dedičstvo našich predkov
str. 4	Ocenenia Bratislavského samosprávneho kraja Čo na to starosta?	str. 20	Prirodzená klimatizácia v sídlach
str. 5	Vajnorská jelša medzi kandidátmi na strom roku	str. 21	Čierna skládka pod diaľnicou D1 je už minulosťou
str. 6.	Zo zasadnutí miestneho zastupiteľstva Vyhodnotenie hlasovania o participatívnom rozpočte	str. 22 – 23	Čo nepatrí do košov
str. 7	Novinky vinohradníckeho spolku Via Vitis	str. 24 – 25	Príbeh Vajnorského ornamentu (6)
str. 8 – 9	Návrat pápeža sv. Jána Pavla II. do Vajnor	str. 26 – 27	Počiatky pôsobnosti nášho dychového orchestra (6)
str. 9	Slovo na záver školského roka 2020/2021	str. 27	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (5)
str.10	Vajnory majú očkovací centrum	str.28.	Seniori z Vajnora a z Chorvátskeho Grobu pokračujú v štúdiu na Univerzite tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave
str. 11	Darovať krv môžete aj počas pandémie	str.29	Turistická vychádzka seniorov univerzity tretieho veku vo vajnorskom chotári
str. 12 – 13	Rozhovor s dekanom Ekonomickej univerzity doc. Ing. Petrom Drábikom, PhD., MSc	str.30.	Ako hlasovať za našu jelšu
str. 14 – 15	Pokým ľudia budú hercami	str. 31	Dobré správy zo Základnej školy s Materskou školou sv. Jána Pavla II.– dnes zo škôlky
str. 16	Odišli z radov Senior klubu, Poďakovanie seniorov Opustil nás muzikant Milan Brúder	str.32. – 33	Medzinárodný deň detí vo Vajnoroch
str. 17	Rozlúčka s pani učiteľkou Adou Brúderovou	str. 34 – 35	Záujmová činnosť v 1.A Základnej škole s Materskou školou sv. Jána Pavla II.
str. 18	Park pod lipami si zaslúži obnov Lepší úrad vďaka modelu CAF	str. 36 – 37	Vodiči, cyklisti, chodci, POZOR!!!
			Vajnorské EURO
			Život FK Vajnory
			Jožko, odpočívaj v pokoji

CENNÍK INZERCIE

DÔLEŽITÉ KONTAKTY

ROZMERY		CENA V EUR	
		bez DPH	s DPH
a)	1 strana: 21 x 29,7 cm	440,00	528,00
b)	1/2 strany: 13 x 19 cm	260,00	312,00
c)	1/4 strany: 9 x 13 cm	140,00	168,00
d)	1/8 strany: 6 x 9 cm	90,00	108,00
e)	1/16 strany: 4,5 x 6 cm	60,00	72,00
f)	cena plošného inzerátu atypických rozmerov (za 1 cm ²)	1,40	1,68
g)	Komerčná riadková inzercia (predám, kúpim, služby a pod.) za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo)	0,75	0,90
Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách			
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10%; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %			

Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
 Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
 Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
 Hasičská služba: 150, 112
 Záchraná služba: 155, 112
 Mestská polícia: 159
 Havarijná služba: 0123
 OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD

Mestská časť Bratislava-Vajnory,
 Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
Tel. číslo do digitálnej ústredne:
 0850 24 25 24
e-mailová adresa:
 vajnory@vajnory.sk

**Kosenie, orezy, výruby,
 štiepkovanie.**
 Červenka Tel.: 0911 621 145

VAJNORSKÉ NOVINKY

e-mail: redakcia@vajnory.sk
 Internetová adresa:
 www.vajnory.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydáva Vajnorská podporná spoločnosť, sídlo: Pod lipami 2, 831 07 Bratislava, IČO: 00 304 565. ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Vydané 16. 7. 2021, číslo 5 – 6/2021, ročník XXVII. Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleda. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Marek Grebečí, Ing. Václav Fekete, Jozef Šimonovič, Alexandra Görcsová **Jazyková úprava:** Mgr. Jela Lukyová. **Tlač:** KASICO, a. s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava **Inzeráty:** redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú v plnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci!

Veľmi rád cestujem a spoznávam nové miesta, no napriek tomu si myslím, že najkrajšie letné spomienky vznikajú tam, kde sme doma. Aby sme sa mohli pravidelne stretávať a zažívať príjemné chvíle na skok od našich domovov, pokúsili sme sa zostaviť pre Vás opäť bohaté vajnorské Kultúrne leto.

Mrzí ma, že tento rok nám opatrnosť znovu káže vyhnúť sa organizácii Dožiniek. Sme však o to motivovanejší priniesť do Parku pod lipami pestrý program, ktorý nás bude tešiť počas celých prázdnin. Dúfam, že na svoje si príde každý: veselé aktivity pre deti budú striedať obľúbené filmové večery, spoločne si budeme môcť vychutnávať divadelné predstavenia, živú hudbu či kreatívne dielne. Predstavujú sa nám domáce talenty aj hosťujúce súbory.

Zároveň každý program bude skvelou príležitosťou stretnúť sa a porozprávať, napríklad aj o budúcnosti Vajnora. Začiatkom leta si v parku môžete pozrieť vizualizácie jeho plánovanej obnovy. Budeme veľmi radi, ak sa k návrhom vyjadríte a budete s nami zdieľať svoje pripomienky – aby revitalizácia priniesla radosť a osôh skutočne všetkým.

Rád by som sa prihovril aj našim školákmi: Máte za sebou ďalší netypický a urči-

te náročný školský rok. Veľmi si prajem, aby Vám prázdniny dobili baterky a priniesli letné dobrodružstvá s rodičmi, súrodencami i kamarátmi. Nech je každému dobre aj mimo obrazoviek, spolu a bez starostí.

Spomínam si, ako nám počas základnej školy pred každými prázdninami triedna pani učiteľka zakázala učiť sa a, naopak, prikázala užívať si leto plnými dúškami... Rodičia ma v tejto chvíli asi nepochvália, ale sám dobre viem, že oddychnutý človek plný letného slnka zvládne výzvy jesene ľahšie. A preto, milí žiaci, počúvnite múdre slová mojej pani učiteľky. A ak sa budú rodičia sťažovať, pošlite ich za vajnorským starostom...:-)

Milí Vajnoráci, teším sa na ďalšie spoločné leto.

Michal Vlček

Ocenenia Bratislavského samosprávneho kraja

Text: Michal Vlček
Snímka: Jakub Čajko

Bratislavský samosprávny kraj každoročne udeľuje ocenenia osobnostiam, ktoré významným spôsobom podporili rozvoj regiónu, pomáhajú a skvalitňujú život občanom alebo významne prezentovali Bratislavský samosprávny kraj doma i v zahraničí.

V roku 2020 bola za svoj 30-ročný prínos nominovaná a pamätný list predsedu Bratislavského samosprávneho kraja si tentokrát odniesla aj osobnosť našej mestskej časti, zástupkyňa starostu, pani Soňa Molnárová.

Počas svojho dlhoročného pôsobenia pani Molnárová vo Vajnoroch významne pomáha v oblasti sociálnej politiky, je pevnou oporou pre všetkých našich seniorov a sociálne slabších či odkázaných obyvateľov. Stála aj pri počiatku družby Vajnora s talianskym Alvianom, ktorá priniesla silné, až rodinné priateľstvá medzi mnohými vajnorskými a alvianskymi rodinami, pretrvávajúcimi až do dnešných dní. Jej životná energia je obdivuhodná a neutíchajúca.

Vicestarostka Soňa Molnárová s predsedom BSK Jurajom Drobom

V roku 2019 sa v spolupráci s Ekonomickou univerzitou v Bratislave zaslúžila o vznik Univerzity 3. veku vo Vajnoroch, na ktorej vajnorskí seniori tento rok úspešne absolvovali už druhý ročník.

Pani Molnárovej blahoželáme k nominácii a oceneniu a ďakujeme za jej osobný prínos pre Vajnory.

NOVÁ CYKLOTRASA MEDZI VAJNORMI A RAČOU

Text: Tomáš Hajdušek

Ešte v apríli absolvoval starosta MČ Bratislava-Vajnory Michal Vlček pracovné stretnutie so starostom susednej Rače Michalom Drotovánom.

Predmetom stretnutia bola nová cyklotrasa, ktorá by sa mala napájať na známu cyklotrasu Jurava. Vybudovaním cyklotrasy by vzniklo ďalšie prepojenie medzi Vajnormi a Račou.

Obaja starostovia deklarovali projektu záujem a podporu a už v máji sa uskutočnila prvá obhliadka trasovania za účasti projektantky a predstaviteľov Rače a Vajnora.

Samotná cyklotrasa by mala viesť popri Račianskom potoku a mala by vyústiť na Rendezi pri Akadémii PZ.

A kedy sa prvýkrát prevezieme po novej cyklotrase, ozrejmil starosta Vajnora M. Vlček: „Projekt je zatiaľ ešte len v plienkach, ale optimizmus mi dodáva predovšetkým priaznivá vlastnícka štruktúra pozemkov, na ktorých by mala cyklotrasa stáť. Prevažná väčšina z nich je totiž v majetku organizácií, s ktorými máme dobré vzťahy, a verím, že sa dohodneme promptne. Mestská časť podporuje rozvoj cyklotrás jednak ako nástroja na rekreáciu, ale taktiež aj ako účinné riešenie neutešenej dopravnej situácie v hlavnom meste. Samozrejmosťou je, že aj vďaka takýmto projektom získame ďalšie spojenie so susednou Račou, ktorá je naším najbližším partnerom.“

Čo na to starosta?

Snímka: archív

► Tento rok Vajnory doslova zakvitli, plánuje sa výsadba naďalej rozširovať?

Teším sa, že náš zámer zvyšovať výsadbu a robiť Vajnory zelenšie postupne prináša svoje reálne výsledky a vo verejnom priestore je to vidieť čoraz viac. V roku 2019 sme začali spolupracovať s Danielom Lapšanským ako miestnym záhradníkom a záhradným architektom, ktorý spracoval koncept rozvoja a starostlivosti o zeleň – jeho súčasťou bola výsadba okrasných záhonov a trvaliek vo verejných priestoroch.

Priznám sa, spočiatku som nevedel, čo mám od toho čakať. Pravdou je, že prvý rok záhony ešte nevyzerali úplne ideálne, dokonca sa stalo, že pracovníci magistrátu nám časť z nich takmer pokosili. Ale tento rok sa záhony rozrástli a naozaj zakvitli do krásy. A aj vzhľadom na pozitívnu spätnú väzbu plánujeme do budúceho roka výsadbu rozširovať.

► Dlhodobu sa nerieši téma pozemku pre pristavenie kontajnerov na triedený odpad pre vlastníkov Roľnícka 1/A,B,C,D. Nastal v tejto oblasti nejaký posun?

Evidujeme problém obyvateľov a vlastníkov týchto bytov, no riešenie stojiska, tak ako pri iných bytovkách či bytových domoch, nie je zodpovednosťou mestskej časti.

Ako mestská časť nedisponujeme pozemkami, ktoré by sme vedeli poskytnúť pre uvedený bytový dom a bolo by nad vlastnícke, ako aj finančné možnosti mestskej časti zabezpečiť týmto spôsobom priestor na kontajnerové stojisko aj pri ostatných bytových domoch či bytovkách.

Podľa informácií, ktoré som zachytil, sa v tejto veci angažuje aj mestská poslankyňa pani Debnárová, ktorá prisľúbila vlastníkom zabezpečiť alternatívny pozemok vo vlastníctve magistrátu hlavného mesta. Nájomná zmluva k pozemku by v takomto prípade vznikla medzi magistrátom a vlastníckimi bytovými správcom nehnuteľnosti.

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

► Ide leto, a to znamená, že opäť sa bude využívať Park pod lipami. Často sa stáva, že v parku ostávajú po návštevníkoch odpadky a nepôsobí reprezentatívne. Ako budete tento problém riešiť?

Park pod lipami je v letných mesiacoch naozaj využívaný omnoho viac, ľudia v ňom trávia voľný čas, víkendy patria Kultúrnemu letu a pod. Bohužiaľ, tienistou stránku je neporiadok a odpadky, ktoré na druhý deň po akciách v parku nachádzame. Kolegovia z hospodárskej správy sa síce snažia ihneď po piatkovom či sobotnom podujatí neporiadok odstrániť a dôkladne ho dočistiť v pondelok ráno. Jednoduchým riešením by bolo umiestniť v parku na každý meter odpadkový kôš, avšak obávam sa, že čím viac košov by sme dali, tým viac odpadu by sa nám v parku hromadilo. Dokonca vo vyspelých mestách je bežnou praxou čoraz väčšia snaha odpadkové koše z verejných miest odstraňovať, a tým verejný priestor skrásľovať.

Zámerom je skôr ľudí podnecovať, aby odpadky po sebe odniesli a vyhodili do vlastných košov v domácnosti. K takému zásadnému kroku pristúpiť neplánujeme, no postupne by sme ľudí radi motivovali, aby sa k prostrediu, v ktorom žijeme, správali úctivejšie, a tak naďalej budeme na nich vplyvať, aby vedeli ako správne narábať s odpadom.

V prípade otázok kontaktujte: starosta@vajnory.sk

Vajnorská jelša medzi kandidátmi na strom roku

Text: Tomáš Hajdušek
Snímky: Martin Bača

Kto by vo Vajnoroach nepoznal vajnorskú jelšu, ktorá sa nachádza vo vinohradoch na úpätí Malých Karpát? Jelša je zaujímavá už len tým, že rastie ako solitér a práve vďaka priaznivým podmienkam sa dožila úctyhodného veku (odhad je okolo 80 rokov). Oblíbená je nielen medzi Vajnorákmi, ale radi si pri nej urobia fotku aj návštevníci Juravy.

My sme sa rozhodli túto jej popularitu využiť a prihlásiť ju do súťaže Strom roka, ktorú organizuje Nadácia Ekopolis. Tento rok sa uskutoční už 19. ročník tejto súťaže, vďaka ktorej majú možnosť Slováci a Slovenky spoznať výnimočné stromy na Slovensku.

AKO ZAHLASOVAŤ ZA NAŠU JELŠU?

► **Fotografie s príbehmi stromov – finalistov, za ktoré možno hlasovať, nájdete na webe www.ekopolis.sk, svoj obľúbený strom si môžete vybrať z bočného panelu na stránke vpravo.**

► Hlasovanie je možné aj formou originálneho hlasovacieho lístka, ktorý nájdete v letnom čísle časopisu Krásy Slovenska, v kníhkupectve Artforum v Bratislave, na podujatiach, ktoré spolu s anketou navštívime, či priamo od nominujúceho.

► Hlasovať môžete aj prostredníctvom SMS, a to zaslaním správy vo formáte STROM*XX*kontaktné údaje (kde XX je číslo stromu v rozsahu 1-12) na číslo 7773.

► Zahlasovať je možné aj na sociálnej sieti Facebook na fanpage Nadácia Ekopolis.

Hlasovanie bude trvať do konca septembra 2021. Víťazný strom dostane súčasne odmenu v podobe dendrologického posudku od ISA Slovensko a finančný príspevok na ošetrovanie vo výške 300 eur. Stromy, ktoré sa v ankete umiestnia na 2. a 3. mieste rovnako, získajú peňažnú sumu 300 eur, ktorá môže byť použitá na ich ošetrovanie alebo úpravu okolia.

Ukážme sa, Vajnoráci, a zahlasujme za našu jelšu!

Zo zasadnutí miestneho zastupiteľstva

Text: Veronika Feketeová

Od posledného vydania Vajnorských noviniek sa vo Vajnoroch uskutočnili dve rokovania miestneho zastupiteľstva. Vzhľadom na priaznivú epidemiologickú situáciu sa obidve rokovania uskutočnili prezenčnou formou a pre občanov bolo zabezpečené aj živé online vysielanie.

Prvé zasadnutie sa uskutočnilo 6. mája 2021. Rokovanie sa konalo v riadne schválenom termíne a prerokovaných bolo celkovo osem bodov schváleného programu. Miestne zastupiteľstvo zobralo na vedomie správu o plnení uznesení, ako aj správu o výsledkoch kontrol. Následne boli schválené nasledovné body: prenájom plochy na Vajnorských jazerách pre vodné bicykle, výsledky inventarizácie a zníženie nájmu pre spoločnosť Odysseus, nakoľko v priestore pizzerie Alviano naďalej využívajú iba kuchyňu. Predaj pozemku pre p. Friča nebol schválený s odporúčením finančnej komisie, či s daným predajom súhlasia, a následne bude na zastupiteľstve bod znovu prerokovaný. Zastupiteľstvo sa vyjadrovalo aj k zmene štatútu hlavného mesta ohľadom parkovacej politiky

a opätovne zaslalo za mestskú časť Bratislava-Vajnory svoje pripomienky. V závere zastupiteľstva sa zasadnutie venovalo rôznym témam. Z uvedeného vyberáme Špriclov majer a možnosti jeho revitalizácie, ďalej bol spomenutý stav projektov cyklotrás a príprava revitalizácie Parku pod lipami ako kultúrno-spoločenského srdca Vajnora.

K dôležitými bodom ďalšieho zasadnutia miestneho zastupiteľstva, ktoré sa konalo vo štvrtok 17. júna 2021, patrilo schválenie nových všeobecne záväzných nariadení o prijímaní detí do materskej školy a na plnenie povinnej školskej dochádzky a výšky a spôsobu platieb príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach, prerokovanie záverečného účtu za rok 2020 a schválenie 2. zmeny rozpočtu mestskej časti. Taktiež miestne zastupiteľstvo zobralo na vedomie správu miestneho kontrolóra a schválilo plán jeho činnosti na ďalší polrok. Z mesta boli na zastupiteľstve dva body, pričom k štatútu o zmene v sociálnej oblasti sa zastupiteľstvo vyjadrilo súhlasne bez pripomienok a k návrhu VZN hlavného mesta o nakladaní s komunálnymi odpadmi poslanci uznesenie neprijali. Ďalej zastupiteľstvo prerokovalo predaje a pre-

nájmy svojich pozemkov, pričom predaje boli schválené a prenájom plochy na Vajnorských jazerách prijatý nebol.

Na ostatnom zastupiteľstve sa prijali aj nové zásady fungovania miestneho rozhlasu, aby bolo zosúladené reálne fungovanie s pravidlami, nakoľko mestská časť z viacerých dôvodov vylúčila možnosť komerčného hlásenia. Ďalej bola aktualizovaná redakčná rada Vajnorských noviniek. Bol prerokovaný aj poslancový návrh Ing. Stanislava Uhlára a prijaté uznesenie k Vinárni Bakchus vila ako pamätihodnosti vo Vajnoroch - vzhľadom na okolnosti nedávneho požiaru pri tomto objekte poslanci prijali uznesenie, ktorým poverili starostu mestskej časti rokovať s primátorom Bratislavy, ako aj s vlastníkmi budovy o ochrane tejto pamätihodnosti.

V závere zastupiteľstva starosta spomenul aktuálnu situáciu a plán revitalizácie Parku pod lipami, pričom k návrhu sa môžu vyjadriť aj občania, či už písomne alebo na webovej stránke mestskej časti. Návrhy sú vystavené aj priamo v parku.

Najbližší termín zasadnutia miestneho zastupiteľstva je v stredu 21. júla 2021 o 17:00.

Vyhodnotenie hlasovania o participatívnom rozpočte

Text: Veronika Feketeová

Participatívny rozpočet ako projekt aktivizovania a zapájania sa občanov do rozhodovania o využití časti vajnorského rozpočtu pokračoval po prestávke aj v roku 2021.

Hlasovanie prebiehalo do 6. júna 2021, a to vyplnením hlasovacieho lístka vo Vajnorských novinách alebo elektronicke na webovej stránke mestskej časti v sekcii Participatívny rozpočet. Tento rok bolo spolu zaznamenaných 305 hlasov, prevažne v elektronickej forme.

Víťaznými návrhmi sú:

- výsadba stromov do mobilných kontajnerov
- cyklostanovisko – umiestnenie servisných cyklostanov
- turistická mapa obce

Ďalšie projekty budú realizované podľa finančných možností rozpočtu. Nižšie zverejňujeme aj výsledky hlasovania.

POR.	NÁVRH	HLASY
1.	Výsadba stromov do mobilných kontajnerov	79
2.	Cyklostanovisko	78
3.	Turistická mapa obce	41
4.	Masážne stanovisko	35
5.	Drevené edukačné tabule	33
6.	Nabíjacia stanica na elektrobicykle	22
7.	Bibliobox – schránka na vrátenie kníh	17
	SPOLU	305

Novinky vinohradníckeho spolku Via Vitis

Text: Milan Kodnár

Snímky: Patrícia Kodnárová,
Dávid Grebeči

Koniec mája patrí tradične sviatku sv. Urbana, patróna viníc a vinohradníkov. Pri tejto príležitosti náš vinohradnícky spolok Via Vitis privítal vo svojom komunitnom vinohrade Široké svojich priateľov, podporovateľov, priaznivcov vína a vinohradníctva i náhodných okoloidúcich, ktorí mali záujem dozvedieť sa viac o našom spolku či našej práci. Počasie nám prišlo a veľmi sme sa tešili, že môžeme aj touto formou predstaviť našu činnosť, novinky a vízie do budúcnosti. Návštevníkov čakala pravá fazuľovica a dobroty z rúk šikovných žien z Podobenky i Vajnorského okrášlovacieho spolku. Muzikanti nás rozveselili vajnorskými piesňami a osobitne sme sa potešili účasti p. Martina Babjaka. Vo vinohrade nemohlo chýbať ani dobré víno z pivníc pestovateľa hrozna aj vo vajnorskom chotári, firmy Milovín, a rovnako vynikajúce víno z pivnice Norberta Surányiho. Mysleli sme aj na naše vinice, ktoré obrábame. Vzácny hosť otec Daniel naše pozvanie prijal a prišiel posvätiť sošku sv. Urbana, patróna vinohradov a vinohradníkov, ktorý bude bdiť aj nad našimi vinicami. Aby sme kráčali s dobrou, odhalili sme aj „vinohradnícki fajsábúk“. Prežili sme ozaj krásny deň a veľmi pekne ďakujeme každému, kto akýmkoľvek spôsobom priložil ruku k dielu. Pripravujeme aj ďalšie akcie, o ktorých vás budeme priebežne informovať, a už teraz sa tešíme vašej podpore. Aj vďaka vám budeme môcť naďalej rozvíjať vinohradníctvo vo Vajnoroch. Tešíme sa na vás.

Soška sv. Urbana

Dobrovoľníci vo vinohrade

Myšlienka zachrániť vajnorské vinohrady prišla celkom rýchlo. Ale ako zachrániť spustené vinohrady? V danom momente sa dalo iba jedno, vyhrnúť si rukávy, chytiť sa náradia a zapotiť sa pri tvrdej práci. Vinohrady však boli v takom stave, že do úvahy neprihádzala žiadna mechanizácia a všetko bolo treba robiť iba manuálne s ručnými nástrojmi. Opustených a zanedbaných vinohradov, ktoré potrebujú okamžitú pomoc, je tu okolo 100 ha a nám sa zatiaľ ručne podarilo zachrániť okolo 1,1 ha v rámci Komunitného vinohradu Široké, ktorý obrábame ako spolok aj s majiteľmi pozemkov. Napriek tomu, že sme spojili sily, bolo nás stále málo, a čas nezadržateľne bežal. Preto sme prostredníctvom sociálnych sietí oslovili priateľov a známych, či nám neprídu pomôcť ako dobrovoľníci. A veruže ešte sa našlo niekoľko ľudí, ktorí vymenili pohodlie domova za čas trávený prácou vo vinohrade. No táto výpomoc nebola pravidelná, preto sme sa rozhodli spojiť s Bratislavským dobrovoľníckym centrom a zorganizovať brigádu vo vinohrade v rámci ich akcie Zelené dni. Akcia nám

vyšla na jedničku, o čo sa postaralo aj super počasie, hoci na začiatku to s ním vyzeralo všelijako. Veríme, že napriek viacerým neľahkým prácam si všetci užili pobyt na čerstvom vzduchu, chutila im grilovačka na ohni a vrátia sa medzi nás opäť. Všetkým doterajším dobrovoľníkom patrí od nás veľká vďaka a už sa tešíme na ďalšie akcie, ktoré plánujeme realizovať v budúcnosti.

Pre záujemcov odporúčame sledovať náš kalendár udalostí na webstránke, ako aj našu časť stránky venovanú dobrovoľníctvu: <https://www.viavitis.sk/p/12368/dobrovolnictvo.html>

Radi vás uvítame medzi nami na brigádach a veríme, že s pribúdajúcim teplejším počasím bude pobyt vo vinohrade skôr relaxom ako ťažkou prácou, k čomu nám určite bude napomáhať oddychové zázemie, ktoré si postupne upravujeme, a veríme, že čoskoro ho predstavíme aj všetkým záujemcom o dobrovoľníctvo.

Návrat pápeža sv. Jána Pavla II. do Vajnora

Otec Jozef Nádaský s relikviárom

Text: Členovia farskej rady
Snímky: Michal Macko

V nedeľu 30. mája 2021 sa vo Vajnoroch uskutočnila hlboká duchovná slávnosť, dôležitá nielen pre veriacich, ale i pre všetkých ľudí dobrého srdca.

Počas sv. omše, ktorú slúžil arcibiskup Bratislavskej arcidiecézy Mons. Stanislav Zvolenský, bola vo farskom kostole Sedembolestnej Panny Márie slávnostne uložená relikvia krvi pápeža sv. Jána Pavla II. Nadväzuje na doposiaľ najväčšiu zaznamenanú udalosť vajnorých dejín – návštevu sv. Jána Pavla II. vo Vajnoroch, dňa 22. apríla 1990, keď na vajnorском letisku prvýkrát pobozkal slovenskú zem a slúžil sv. omšu.

Uložením relikvie krvi sv. Jána Pavla II. sa „vrátil“ do Vajnôr a tentokrát už neodíde, ale zostáva s nami ako viditeľné Božie znamenie. Odohralo sa to po tridsiatich rokoch od jeho návštevy (jej mierne oneskorenie spôsobila pandemická situácia).

PREČO SI KATOLÍCKA CIRKEV UCTIEVA RELIKVIE?

Už od počiatku založenia Cirkvi Ježišom Kristom si veriaci uctievali relikvie (pozo-

statky svätých) a modlili sa pri nich o Božiu milosť, pomoc a zázraky. A to najmä z dvoch dôvodov:

1. Na konci sveta budú všetky telá vzkriesené a máme istotu viery, že telá svätých budú vzkriesené pre večný ži-

vot v nebi. Keďže telo svätého človeka bolo za života príbytkom nesmrteľnej duše, z Božej vôle zostáva naďalej viditeľným znamením Božej prítomnosti a prostriedkom ďalších milostí pre tých, ktorí ich prosia o orodovanie a pomoc. Cez nich Boh pôsobil počas ich pozemského života, koná tak o to viac teraz, pretože sú už v nebi.

2. Boh si želá, aby sme uctievali telá svätých aj preto, lebo na ich orodovanie koná zázraky v živote ľudí, ako to potvrdzuje dvetisíc ročná tradícia Cirkvi. Je potrebné si ale uvedomiť, že len Boh koná zázraky, nie relikvie ako také, ktorú sú len viditeľným prostriedkom. Ináč by sme upadli do povery.

AKÉ DRUHY RELIKVIÍ POZNÁME?

Poznáme dva druhy relikvií:

1. „Z kosti“ (latinsky „ex ossibus“) alebo „z krvi“ (latinsky „ex sanguine“)
2. „Z dotyku“ (latinsky „ex contactu“) – napr. reverenda, oblečenie a predmety, ktoré svätý vo svojom živote používal.

Relikvie prvého typu sú najvzácnejšie. Každá relikvia musí byť sprevádzaná dekrétom, ktorý potvrdzuje jej pravosť. Farnosť Bratislava-Vajnory požiadala o túto vzácnu relikviu osobného sekretára sv. Jána

Posvätené pamätné tabule k príležitosti prvej návštevy sv. Jána Pavla II. na Slovensku

Pavla II. a zároveň emeritného krakovského kardinála Stanislava Dziwisza, ktorý nám ju osobne odovzdal. Sme vďační aj otcovi arcibiskupovi, ktorý svojím sprievodným listom veľmi napomohol vyhoveniu našej žiadosti.

ATENTÁT NA SV. JÁNA PAVLA II.

Dňa 13. mája 1981 (na výročie fatimských zjavení) spáchal Ali Agča atentát na sv. Jána Pavla II. počas audiencie na Námestí sv. Petra. Podľa slov samotného pápeža, bol jeho život zázračne zachránený zásahom P. Márie, nakoľko lekári zistili, že projektil v tele nevysvetliteľne zmenil smer a nezasiahol životne dôležité orgány. Vtedy prvýkrát tiekla krv sv. Jána Pavla II a zakrvavená biela reverenda sa hneď stala relikviou.

KOLKO RELIKVIÍ JE VO VAJNORSKOM KOSTOLE?

V našom krásnom kostole sa nachádza hlavný relikviár vajnorského rodáka, kňaza a saleziána bl. Titusa Zemana (kosti celého tela), relikvia bl. Zdenky Schelingovej, rehoľnej sestry a mučenice komunistického režimu a tiež bl. Anky Kolesárovej, panny a mučenice, ktorá bola za obranu svojho panenstva usmrtená sovietskym vojakom.

—

V stredu 30. júna 2021, po šiestich rokoch obetavej služby v našej farnosti, odišiel náš duchovný otec d.p. Jozef Nádaský na svoje nové pôsobisko do Podunajských Biskupíc. Pánu farárovi vyslovujeme úprimné Pánu Boh zaplať za všetky obety a námahy, za vysluhovanie sviatostí, duchovné sprevádzania.

nia. Nech mu to všetko náš Nebeský Otec mnohonásobne vynahradí. Do ďalších dní mu z úprimného srdca vyprosujeme pevné zdravie, hojnosť Božích milostí a dary Ducha Svätého. Zároveň ho zverujeme pod mocnú ochranu Panny Márie, kráľovnej kňazov a Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Budeme ho aj naďalej sprevádzať svojimi modlitbami.

—

Záznam sv. omše uloženia relikvie krvi sv. Jána Pavla II. si môžete pozrieť na stránke Youtube alebo zadáním kľúčových slov „relikvia krvi sv. Jána Pavla II.“ a „Vajnory“ alebo zosním QR kódu.

Slovo na záver školského roka 2020/2021

Text: RNDr. Tibor Král, riaditeľ Základnej školy Kataríny Brúderovej

Snímka: sb

Vážení rodičia, vážení kolegovia, milí žiaci, dovoľte mi niekoľkými vetami zhodnotiť uplynulý školský rok 2020/2021.

Už druhý polrok minulého školského roka bol veľmi narušený pandemiou koronavírusu a napriek tomu, že sme dúfali v zlepšenie, tento školský rok sme strávili takmer celý bez žiakov v škole. Akokoľvek sme sa na situáciu snažili pripraviť, po skúsenostiach z predchádzajúceho obdobia treba jednoznačne povedať (a to bude platiť aj do budúcnosti), že prítomnosť učiteľa pri výklade učiva a pri vzdelávaní je nenahraditeľná. Samozrejme, aj za účasti žiakov a študentov v školách.

Mnohí si mysleli, že online vyučovanie je „zázrak“, ale po niekoľkých týždňoch a mesiacoch zistili, že vzdelávanie nemôže ísť len touto cestou. Technické vymoženosti, ktoré z roka na rok prichádzajú aj do škôl, sú a budú iba doplnkom pri vzdelávaní. Je dôležité, aby v školách boli kvalitní a vzdelaní učitelia, ktorí okrem profesionálneho prístupu pri vyučovaní žiakov musia mať svoje povolanie radi a musia mať radi aj deti, ktoré učia. Dovoľujem si povedať, že takýchto učiteľov a vychovávateľov je v našej škole väčšina. Všetci bez vekového rozdielu zvládli online vyučovanie na výbornú. Snažili sa podať žiakom výklad čo najzaujímavejšie a najpríťažlivejšie. Nikto z rodičov a ľudí, ktorí nepracujú s deťmi, si nevie predstaviť, aká náročná je takáto forma vzdelávania. Patrí im moje poďakovanie a obdiv za prácu v tomto náročnom školskom roku.

Ďakujem rodičom, ktorí pochopili dobu, zvládli spolu s nami v náročných domácich podmienkach pomáhať nielen deťom pri učení, ale i nám pri zavádzaní rôznych opatrení, ktoré sme dostávali z ministerstva školstva a z regionálneho úradu neskoro, každú hodinu

RNDr. Tibor Král

sa menili, boli nejednoznačné a zmätočné. Dezinformovanosť, ktorá prebiehala na sociálnych sieťach, nám takisto veľmi sťažovala prácu, ale väčšina našich rodičov to spolu s nami napriek tomu zvládla.

Na záver by som poďakoval aj nášmu zriaďovateľovi na čele s pánom starostom Ing. Michalom Vlčekom a pani vicestarostke Ing. Soni Molnárovej za spoluprácu a pomoc pri výchove a vzdelávaní Vašich – našich detí. Počas uplynulých náročných dní školského roka sa stali súčasťou nášho pracovného kolektívu a aj vďaka zamestnancom úradu sme to všetko zvládli a môžeme sa tešiť na nový školský rok 2021/2022.

Deťom želám pekné prázdniny, kolegom zaslužené dovolenky a Vám všetkým optimizmus do ďalších dní.

Vajnory majú očkovacie centrum

Čakáreň očkovacieho centra. Snímka: Martin Bača

neným zaočkovať sa priamo vo Vajnoroch. Seniori tak nemuseli za očkovaním nikam cestovať, stačilo, ak sa objednali cez infolinku, ktorú zriadila mestská časť a už do pár dní mohli prísť do domu kultúry na prvú dávku.

Imobilných seniorov a zdravotne znevýhodnených vozil na očkovacie centrum tzv. očkovací taxík, ktorý zabezpečila mestská časť v spolupráci s občianskym združením Motor-Car Group auto. Mladšie ročníky využili možnosť zaočkovať sa ako náhradníci, stačilo, aby sa postavili pred očkovacie centrum pred záverečnou a spýtali sa, či zvýšili vakcíny.

MINISTER GRÖHLING VO VAJNOROCH

Očkovacie centrum vo Vajnoroch si prišiel osobne pozrieť aj minister školstva Branislav Gröhling, ktorý sa živo zaujímal o celý systém fungovania očkovacieho centra, od objednávaní až po denné počty zaočkovaných. Minister Gröhling, ktorého sprevádzali generálny riaditeľ spoločnosti Biont prof. Šuvada a starosta MČ Bratislava-Vajnory Michal Vlček, ocenil pri otvorení očkovacieho centra spoluprácu s mestskou časťou.

Text: Tomáš Hajdušek

V Dome kultúry Vajnory v Parku pod lipami sa od 11. mája otvorilo očkovacie centrum, ktoré vzniklo v spolupráci Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, spoločnosti BIONT a mestskej časti Bratislava-Vajnory.

Očkovacie centrum funguje vždy v utorok, v stredu a v sobotu. Denná kapacita je 650 osôb, ktorí sa očkujú vakcínou od spoločnosti Pfizer. Centrum slúži predovšetkým zdravotne postihnutým a ľuďom s vážnymi zdravotnými problémami. V rámci Bratislavy sú Vajnory prvou mestskou časťou, ktorá má vlastné očkovacie centrum. Spoločne s Národným futbalovým štadiónom ide o druhé veľkokapacitné očkovacie centrum na území hlavného mesta.

OČKOVACIE CENTRUM SLUŽÍ AJ VAJNORÁKOM

Očkovacie centrum vo Vajnoroch patrí do siete centier pod NCZI a prihlásiť sa na očkovanie do Vajnor bolo možné iba prostredníctvom www.korona.gov.sk. Napriek tomu existovala možnosť, aby z oč-

kovania profitovali aj samotní obyvatelia našej mestskej časti. V prvej fáze očkovania ponúkala mestská časť možnosť seniorom nad 65 rokov a zdravotne znevýhod-

Minister školstva Branislav Grohling na návšteve očkovacieho centra vo Vajnoroch
Snímka: Marcela Farbuľová

Darovať krv môžete aj počas pandémie

Text: Ing. Emília Uhrinová, MPH
Miestny spolok SČK
Bratislava-Vajnory

V dôsledku mimoriadnej situácie spôsobenej novým koronavírusom COVID-19 je na pracoviskách Národnej transfúznej služby (NTS) značný pokles darcov krvi, čo sa odráža na znížených zásobách krvných prípravkov.

Aj napriek pandémie spôsobenej koronavírusom sú v nemocniciach na území Slovenskej republiky pacienti, ktorí akútne potrebujú k svojej liečbe krv.

Krv sa nedá vyrobiť žiadnym chemickým procesom, vieme ju získať len od dobrovoľných darcov krvi. NTS preto vyzýva ľudí, aby sa nebáli, prišli darovať krv, a pomohli tak zachraňovať ľudské životy.

Na všetkých pracoviskách Národnej transfúznej služby SR sú zavedené sprísnené kritériá darovania krvi, hygienické a preventívne opatrenia na zamedzenie šírenia koronavírusu.

PREČO DAROVAŤ KRV?

Potreba krvi je veľká. Iba na Slovensku sa každoročne spotrebuje približne 180 000 transfúzných jednotiek červených krviniek. Obete úrazov a nehôd, ľudia podstupujúci operácie, pacienti liečiaci sa na leukémiu, nádorové ochorenia, ochorenia krvných buniek, tí všetci potrebujú krv. Počas jedného roka sa celosvetovo podá pacientom viac ako 26,5 milióna jednotiek krvných zložiek.

Darovanie krvi je skutočným „darom života“, ktorý zdravý jedinec môže poskytnúť ľuďom chorým a po úrazoch. Je to veľmi prospešný, bezpečný a jednoduchý humánny krok. Interval darovania je pre mužov každé 3 mesiace a pre ženy každé 4 mesiace.

Ilustračná snímka, zdroj: istockphoto.com

DRUHÝ ODBEROV

Odber celej krvi: Pri bežnom odbere sa darcovi odoberá 450 ml krvi. Zvolí sa vhodná žila, urobí sa vpich a krv sa nechá spontánne stekať do odberového vaku. Celý proces trvá približne 10 minút.

Odber krviniek (krvných doštičiek a červených krviniek): Najčastejšie sa vykonáva odber doštičiek, zriedkavejšie červených krviniek. Odber trvá podľa typu prístroja 30–90 minút. Výťažnosť krvných buniek pri aferézach je vysoká.

Odber plazmy: Odoberá sa krv od darcu, pričom sa opakovane separuje len krvná plazma a krvinky sa vracajú darcovi späť do krvného obehu. Celý odber trvá 45–90 minút. Odber výlučne krvnej plazmy sa na Slovensku nevykonáva.

Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) vyhlásila 14. jún za Svetový deň darcov krvi podľa jeho zakladateľa Karla Landsteinerja. (Karl Landsteiner, lekár a nositeľ Nobelovej ceny za medicínu a fyziológiu za určenie systému 4 krvných skupín, sa narodil 14. júna 1868. Podieľal sa tiež na objavení Rh faktora. Svetový deň darcov krvi si pripomíname od roku 2004).

Spolu s WHO ho každoročne koordinujú aj Medzinárodná federácia Červeného kríža a Červeného polmesiaca, Medzinárodná federácia krvi a Medzinárodná spoločnosť pre transfúziu krvi.

Slovenský Červený kríž (SČK) pri príležitosti Svetového dňa darcov krvi každoročne 14. júna organizuje kampaň na darovanie krvi. Okrem tejto kampane SČK organizuje vo februári Valentínsku kvapku krvi a na jeseň Študentskú kvapku krvi.

Cieľom kampane je vyzvať čo najviac ľudí, aby sa stali darcami krvi a darovali krv pravidelne. Hlavnou ideou je zvýšiť povedomie ľudí o potrebe pravidelného darovania krvi a zabezpečiť tak prístup k bezpečným krvným prípravkom.

KEDY MÔŽEM DAROVAŤ KRV?

Darovať krv je možné v pondelok až piatok počas odberových hodín, ktoré sú od 7.00 h do 14.00 h s výnimkou utorka, kedy je možné prísť darovať krv od 7.00 h do 17.00 h. Objednať sa môžete telefonicky:

NTS BA-Ružinov: +421 911 326 011
NTS BA-Kramáre: +421 902 207 576

Zhovárame sa s doc. Ing. Petrom Drábikom, PhD., MSc., dekanom Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Tentoraz nie o obchode, marketingu a podnikaní, ale o včielkach

Peter Drábik a jeho včelstvá

Zhovárал sa: Stanislav Bachleda
Snímky: archív

Areál Ekonomickej univerzity v Bratislave-Petržalke je pomerne rozsiahly a neznalý návštevník môže zostať prekvapený, čo všetko sa v ňom nachádza. Napokon sa mi podarilo preklúčkať pomedzi budovy k obchodnej fakulte, kde ma už čakal mladý, veselý muž v športovom oblečení. Navodilo to bezprostrednú atmosféru, v ktorej sa odvíjal veľmi príjemný rozhovor.

► **Pred niekoľkými dňami ste sa zúčastnili na otvorení vajnorskej včelnice v areáli bývalej materskej školy na Šaldovej ulici. V čom spočíva zmysel osadzovania včelstiev v mestských aglomeráciách?**

Veľa ľudí si myslí, že včelárstvo v mestách je trochu pritiahnuté za vlasy, ale práve biodiverzita najmä flóry v mestách je pre včeličky veľmi dobrá a vhodná, keďže v blízkosti polí ide väčšinou o monokultúry kvitnúce v určitom čase roka, a tak včielky môžu mať problém zaobstarať si potravu vo forme nektáru alebo peľu. V mestách a vo väčších vidieckych aglomeráciách majú včeličky širokú, pestrú pastvu a od skorej jari až do jesene si potrebujú nabhierať dostatok zásob, aby prežili zimu. Pre mestá je včelstvo vhodné aj tým, že stromy, kvety a iné

rastliny nie sú intenzívne chemicky ošetrované, tak ako to býva, často nie veľmi šetrne, na poliach. Tým sa chráni zdravie včelstiev a, samozrejme, aj naše.

► **Vajnory sú v tomto prípade dobrým príkladom biodiverzity, lebo majú veľa zelene aj v okolí. Dá sa úspešne chovať včelstvo aj v meste?**

My v areáli Ekonomickej univerzity v Bratislave máme dvadsaťsedem krásnych líp, množstvo agátov a pagaštanov. Na tieto stromy je bohaté aj samotné Ovsíšte. Na zber nektáru sú to pre včielky dva podstatné stromy na Slovensku. Bratislava a, samozrejme, Vajnory sú vzhľadom na počet týchto stromov veľmi priaznivé.

Okrem toho počas jari kvitne na sídliskách mnoho ovocných stromov, ktoré sú

Od útleho veku treba deti priučať...

... záujemcov má

pre zber nektáru a peľu veľmi potrebné. Nehovoriac o lúkach, na ktorých sú prvým zdrojom nektáru a peľu jarné kvietky.

► **Nemáte pocit, že nám ubúda veľa zelene na úkor zdravého života?**

Pravdou je, že tento priestor sa zmenšuje, ale Slovensko má ešte stále pomerne dostatok zelene nielen mimo miest, ale aj v mestách. To, pravda, neznamená, že máme týmto bohatstvom plyvať. Je to svojím spôsobom aj apel na ľudí zodpovedných za rozvoj, ako má vyzerať zeleň v mestách a na dedinách, aby mysleli na včielky opeľovače a ponúkali im pestrú skladbu zelene.

► **Vyjadrujete sa o včielkach priam familiárne. Je to aj Vaša záľuba?**

Som asi trochu extrémistický včelár vzhľadom na vzťah ku včelstvu. Nepochybne je nás viac. Všetci včelári, ktorým záleží na včielkach samotných, nielen na ich produktoch, ich považujú za súčasť rodiny. Hovoríme o včelích rodinách, ktoré sú svojím spôsobom jedinečné. Včelár prežíva s včelou rodinou kolobeh jej života a ona sa stáva súčasťou jeho rodiny. Predpokladám, že práve preto používame túto zjemnenú terminológiu oproti iným hospodárskym zvieratám.

► **Včely, včelstvá sú jedným z rozhodujúcich faktorov nášho života. Uvedomujeme si vážnosť tejto skutočnosti?**

Myslím si, že v poslednom čase sa čoraz vážnejšie hovorí o významne včiel pre ľudstvo, začínajú sa podnikať mnohé kroky na ich ochranu. Nemám na mysli len tie zákonné. Napríklad tým, že na brázdy vysádzame oproti monokultúram iné rastliny, spestrujeme včielkam ich životné a pracovné prostredie. Taktiež sa znižuje rozsah používania pesticídov. Poľnohospodári, ale aj rôzne organizácie, nás informujú, že idú robiť postreky, aby sme predišli úhynom včelstiev. Zatiaľ

sú to ešte malé a ojedinelé kroky, ktoré však signalizujú, že sa spoločnosť stavia k prírode ústretovejšie, včielky nevynímajúc.

► **Ako pedagóg, ale mladý človek, pôsobíte medzi mladými ľuďmi. Prijímajú túto životnú filozofiu zodpovednosti za prírodu a budúcnosť pozitívne?**

Doba, ktorú sme bez rozdielu všetci prežívali, v značnej miere zmenila myslenie a postoje aj u mladých ľudí. Jedno z mála pozitív, ktoré priniesla, je, že mladí ľudia sa začínajú zamýšľať nad tým, ako viac žiť v symbióze s prírodou vo vzťahu k ochrane a čistote životného prostredia a k svojmu zdraviu. Želal by som si, aby s týmito pocitmi žili aj najmladšie generácie, lebo od nich závisí naša budúcnosť.

► **Máte takú skúsenosť?**

Chodím na besedy aj do základných škôl, aj do školy, ktorú navštevuje môj syn, z ktorého sa taktiež rodí včelár, kde debatujeme nielen o včielkach, ale o prírode v širšom zmysle. Je veľmi potrebné, aby sme toto myslenie vstúpili mladým ľuďom už od predškolského veku.

► **Vlastníte včelnicu?**

Mám na starosti včelnicu v areáli Ekonomickej univerzity v Bratislave. K včelám ma priviedol Martin Nikodým, najmä k tej praktickej stránke. O včielky a ich živote som sa zaujímal už predtým, no Martin bol tým človekom, ktorý vo mne túto vášň naštartoval. Keď sme vybudovali našu univerzitnú včelnicu, začali sa pridávať aj ďalší záujemcovia o včelárstvo, ktorým sa snažím odpovedať všetko, čo som sa naučil. Vďaka porozumeniu a ústretovosti vedenia Vajnor a šikovným študentom Univerzity tretieho veku na Ekonomickej univerzite v Bratislave sa takto vlastne ujala aj myšlienka založenia vajnorskej včelnice. Pritom sa učím stále nové veci, lebo práca s včielkami si vyžaduje

je neustále nadobúdať nové poznatky. Napriek tomu nikdy žiadny včelár nemôže povedať, že už o včielkach vie všetko.

► **Pocítili ste pri tejto záľube niečo, čo Vás zásadne prekvapilo?**

Bol som priam ohúrený, ba až zmätený z toho, ako sa jedinec, teda včielka, dokáže obetovať pre spoločnosť. Celá organizácia práce vo včelej rodine je zameraná pre spoločenstvo. Prínos každého jedinca je dôležitý. Z tohto prístupu by sme si mali brať príklad.

► **Ako sa prejavuje Váš vzťah k včelej rodine?**

Keď otváram úľ, dám im dymový signál. Prihovám sa im – dievčence (pozn. to ma tiež naučil Martin), idem vás pozrieť, ako sa máte? Poďakujem sa za medík. Mám ich v úcte. Ak dodržiavam isté zásady, nepotrebujem sa chrániť kuklou či rukavicami. Ony to vycítia, sú to mierumilovné tvory. So včielkami sa dá aj láskať. Keď je všetkého veľa, únava, vyťahnem si rámik s plástom a mám úžasný pocit, keď sa ich môžem dotknúť. Samozrejme opatrne, šetrne.

► **Máme sa obávať napadnutia včelami?**

Tak ako každý živý tvor, aj včela má obranný mechanizmus, teda žihadlo a jed. Ak sa necíti ohrozená, nemá dôvod človeka napadnúť. Mali by sme sa teda vedieť správať tak, aby sme pre toto užitočné zvieratko nevytvárali podmienky, ktoré by ho viedli k obrane, ktorú často hodnotíme ako útok. Ony si uvedomujú, že keď bodnú, umierajú, a to je pre rodinu strata.

V rozhovore o včielkach sme ešte pokračovali, hovorili sme o ich pracovnom cykle, o obdobiach, ktoré majú presne zorganizované, ale to sú už témy na ďalšie, nepochybne zaujímavé rozpravy.

Pokým ľudia budú hercami...

Starosta Vajnor Ing. Vlček a jeho zástupkyňa Ing. Soňa Molnárová s vajnorskými ochotníkmi

Text: Jana Cigániková

Snímky: archív

Vyše roka bez priateľov, bez rodiny, bez koníčkov. Aj toto je smutná bilancia času, ktorý nám zobraza pandémia. Chce sa mi veriť, že život nezastal a že všetko, čo nám tak veľmi chýbalo, sa opäť vracia do spoločenského normálu.

Vajnory sú špeciálnym miestom pre ľudí, ktorí chcú cítiť dedinský život a popri ňom si dopriať vymoženosti hlavného mesta. Je to časť dýchajúca históriou, ornamentom a zvykmi, ktoré v modernej dobe majú čo povedať aj mladému človeku. Čo teda robí túto „mestskú dedinu“ takou výnimočnou? Dôležitú úlohu v zachovávaní tradičných prvkov obce majú určite spolky a združenia, ktoré vo Vajnoroch pôsobia. Ak máte chvíľku čitateľského času, postupne si ich predstavíme v tomto a nasledujúcich číslach Vajnorských noviniek. Opona sa otvára. Ako prvý prichádza upravený mladý muž s občasnými šedinami, ktoré jeho osobnosti dodávajú ešte štipku šarmu. Dámy a páni, Igor Roy - usmiaty a pripravený hrať. Zaznejú prvé tóny a royáda môže začať. Ak ste dedukciou prišli na „VOD-ku“, trafili ste klinec po hlavičke. Dnes bude reč o Vajnorskom (ochotníckom) divadle. Aby

sumarizácia nebola len výsledkom akéhosi pozorovania, s odpoveďami na otázky mi pomohli niekoľkí jeho aktívni členovia.

Prvým v poradí je už spomínaný **Igor Roy**. Keďže sme sa stretli už pri mnohých projektoch, vykanie by v našom prípade (ako aj v komunikácii s ostatnými členmi) vyzeralo prinajmenšom komicky.

> Igor, kedy bolo založené VOD a ako dlho pôsobí?

Vznik Vajnorského ochotníckeho divadla datujeme od roku 1916, kedy sa konalo prvé organizované predstavenie a účinkovali v ňom žiačky miestnej školy pod vedením vajnorského farára. Hra mala náboženský charakter a volala sa JORAM. V období medzi rokmi 1916 až 1934 sa hrali hry ako Kubo, Ján Tomáš, obľúbená komédia Charlieho teta, Šnoroča alebo hra dramatika Ivana Stodolu Bačova žena. Uvádžali sa aj hry Ráduz a Mahuliena, Strídža a Kamenný chodníček. Prvými režisérmi boli miestny farár Jozef Kostka, ochotníci Agneša Jajcayová a Štefan Benčíč. Prvé predstavenia sa hrali v škole a neskôr v hostincoch u Fašunga, Vlčka a Panáka. V roku 1935 sa nastúpila na scénu úspešná skupina mladých ochotníkov pod názvom Omladina a zázemie na svoju činnosť našli v sále Potravného družstva. Ich prvotinou bola hra Kysuca a počas svojho pôsobenia uviedli hry Pytliakova žena, Márnotratný

syn, Mariša a mnohé ďalšie. Tento súbor uviedol začiatkom roku 1943 aj prvú operetu od Jarka Elena Ej, horička zelená.

V roku 1946 prichádza nová generácia ochotníkov, ktorá mala lepšie materiálne podmienky pre svoje fungovanie a vznikla pod záštitou miestnej Sokolskej jednoty. Medzi ich najúspešnejšie predstavenia patria hry Čaj u pána senátora, Divá Bára a opereta Voľný vietor, ktorú pre súbor našťudoval František Krištof Veselý a jej uvedenie bolo slovenskou premiérou. Táto skupina ochotníkov zanikla v roku 1953.

Po trojročnej prestávke v roku 1956 zásluhou režiséra Jozefa Zemana (Športák) a Štefana Daniša prichádza vo Vajnoroch k oživeniu ochotníckeho divadla a pri Osvetovej besede vzniká ďalšia úspešná generácia divadelníkov. Z ich repertoáru vyberám hry, ako napríklad komédia Chudák manžel, Surovô drevo, Spoločný byt, Bláznivá nedeľa. Na Festivale súčasných bratislavských ochotníckych divadiel v roku 1961 získal tento súbor s hrou Ďaleká ozvena prvé miesto. Poslednou hrou Jozefa Zemana bola v roku 1976 Košielka a vôbec poslednou hrou bola Svadba z roku 1977 s názvom Svadba v našťudovaní Zdenka Dřínovského. Tento rok možno považovať aj za koniec ochotníckeho divadla vo Vajnoroch.

> Ako dlho si bol členom divadla predtým, ako si sa ujal pozície vedúceho?

Ako dieťa som aktívne fungoval v miestnej folklórnej skupine Ruženy Štellárovej, ktorej súčasťou boli mnohí bývalí divadelníci. Prostredníctvom ich rozprávania a spomienok som začal nasávať divadelnú atmosféru už v detstve a možno aj to neskôr ovplyvnilo celé moje smerovanie.

V roku 1996 som sa stal členom Spevoherného súboru divadla Nová scéna v Bratislave a neskôr ma oslovila pani Edita Jaslovská, ktorá sa pokúšala tradíciu ochotníckeho divadelníctva vo Vajnoroch niekoľkokrát obnoviť. Žiaľ, nenašla podporu v vtedajšieho starostu Mariána Pružinu a v tom čase ani Vajnory nemali zázemie pre fungovanie takejto skupiny. Zbierali sme materiály o ochotníckom divadle, oslovovali ľudí z predošlej generácie, ale aj mladých, a našli sme pár nadšencov, vďaka iniciatíve ktorých vzniklo v roku 2010 občianske združenie Vajnorské ochotnícke divadlo.

Nedá sa povedať, že by som sa ujal funkcie vedúceho, keďže máme vlastné stanovky a všetky zložky sú u nás riadne volené. Bolo obdobie, kedy som vo vedení nepôso-

bil. A naša prvotina vznikla hlavne vďaka pani Gabriele Zemanovej (ktorá dnes úspešne vedie Podobenku z Vajnor) a ponuke od profesionálneho režiséra Jána Filu, ktorý nášmu súboru poskytol upravenú komédiu Carla Goldoniho Grobiani.

► **Viem o tom, že sa do „hrania“ zapájajú a môžu zapojiť všetky vekové kategórie. Ako funguje medzigeneračná spolupráca kolegov a kolegýň?**

Ak narážaš na vekové rozdiely, pretože aj u nás v divadle máme zastúpené všetky vekové kategórie od tínedžerov po seniorov, tak tie neriešime rovnako ako politickú, náboženskú, etnickú či inú orientáciu našich členov. Sme jedna krásna divadelná rodina (25 členov) so spoločným cieľom a vášňou, ktorá nás spája. Spoločná „krvná skupina“ je to, čo nás drží, keď sa nám nedarí, a povzbudzuje nás, ale je aj motorom, ktorý v jednom rytme klepe, keď si užívame úspech a životné radosti. Mnohí, ktorí k nám prišli s víziou, že do rána budú hviezdy, veľmi rýchlo odpadli keď zistili, že ochotnícke divadlo nie je len úspech a sláva, ale aj drina – spoločne robíme všetko, aj stavanie scény...

► **Ako VOD oslávilo 100. výročie svojho založenia?**

Bola to parádna a dlhá „žúrka“. Oslávili sme ho nielen na domácej scéne tromi vypredanými predstaveniami, ktoré len vo Vajnoroch videlo okolo 1 500 ľudí, ale aj v rámci zájazdových predstavení. Tohto roku už bude 105 rokov od jeho vzniku. Všímaš? Sme starší ako SND (smiech).

► **Pandémia výrazne poznamenala naše životy. Určite si sa počas tohto náročného obdobia pasoval s rôznymi problémami. Ako sa divadlu podarilo a darí preklenúť tento čas?**

Veru pasoval a aj sa pasujeme. Hlavným problémom sú financie. Mnoho našich podporovateľov a sponzorov má rovnaké problémy ako my a dotačné systémy tiež nefungujú tak, ako fungovali. Mali sme rozpracované nové hry, ktoré, žiaľ, budeme musieť začať študovať nanovo. Ale nezháľali sme a pripravili sme pár online podujatí.

► **Čo VOD najnovšie chystá? Na čo sa môžeme tešiť?**

Máme rozpracovanú rozprávku, ktorú, verím, uvedieme do konca kalendárneho roka. Určite by som bol rád, keby sme ju mohli venovať detičkám pod vianočný stromček.

A pripravujeme klasickú divadelnú komédiu, v ktorej sa predstaví celý herecký súbor. Iste ale pochopíš, že názov z taktických dôvodov neprezradím.

Taktikou by sme veľmi radi spracovali našu prvotinu do televíznej inscenácie, ale to ešte závisí od mnohých dohôd a faktorov. V našom repertoári však naďalej ostáva Kytica piesní a poézie, ktorá sa už desať rokov teší priazni najmä u publika z radov staršej vekovej kategórie.

Okrem Igora Roya som otázky položila aj iným členom divadla. **Anna Bartošová** je dlhoročnou ochotníčkou a ľudovou umelkyňou, ktorá má k téme tradícií vo Vajnoroch určite čo povedať.

► **Anička, kedy si prvýkrát stála na doskách, ktoré vraj znamenajú svet? Čím je pre teba hranie v divadle?**

Prvýkrát to bolo, keď som mala 17 rokov. Najradšej si spomínam na rolu Vojtešky v Sládkoch, myslím, že je od autora K. J. Erbeny. Mladá, krásna, zaľúbená. Potom som hrala v Bubeničke a Košielke. Nasledovala dlhá pauza a až teraz s Igorom v krátkych scénkach Babky Alzheimerky, Kliešť, Kocúri a Šmejdi. Hranie je pre mňa zmena, relax a chvíle v spoločnosti veselých a srdečných ľudí.

► **Si veľmi kreatívna osoba, ktorej nie sú cudzie žiadne ručné práce. Čo vyrábaš najradšej?**

Pracujem v občianskom združení Podobenka. Najradšej sa venujem zdobeniu.

► **Ako sa pripravuješ na novú divadelnú sezónu?**

Teraz sa pripravujem (žiaľ, nie do divadla) na operáciu chrbtice. Ak mi to môj zdravotný stav dovolí, budem, samozrejme, opäť rad hrať. Ešte nehádzem flintu do žita.

Keď už hovorím o umení a divadle, ihneď mi napadá ďalšie meno: **Daniela Rybárová**. Danka je, podobne ako Anička, dlhoročnou ochotníčkou. Okrem toho sa aktívne podieľa na písaní rôznych scenárov a na výrobe kostýmov VOD.

► **Danka, ako dlho si aktívnou členkou VOD a prečo práve divadlo?**

Do Vajnorského ochotníckeho divadla som nastúpila pred jeho storočnicou, niekedy v divadelnej sezóne 2014/2015. Takže približne sedem rokov.

► **Čo ťa inšpiruje pri tvorbe scenárov a kostýmov?**

Zatiaľ som nevytvorila žiadne kostýmy, ktoré by diváci mohli vidieť, ale pravdou je, že na zopár kostýmoch pracujem a plánujeme ich použiť v jednej z pripravovaných hier. Pri písaní scenárov ma inšpiruje hlavne život. Scenáre, ktoré som dosiaľ pre divadlo napísala, boli prevažne komediálne scénky a čerpala som z osobných príhod.

► **Ktorá z postáv sa ti hrala najlepšie a prečo?**

Nedá sa povedať, že by sa mi niektorá hrala lepšie alebo horšie. Všetky po-

stavy, do ktorých som bola obsadená (pre mňa ako ochotníčku, ktorá nemá hereckú prípravu ani prax s tvorbou predstavení), boli náročné. Hlavne zapamätať si text, konanie... Bol to vždy namáhavý a stresujúci proces. Našťastie, režisér mal so mnou vždy obrovskú trpezlivosť. (smiech)

► **VOD venuješ asi veľa svojho voľného času. Ako si ho trávil v čase pandemických opatrení, keď boli činnosti všetkých spolkov a združení značne obmedzené?**

Mám rodinu, ktorá mi zaberá veľa môjho času. Ale venujem sa aj svojim koníčkom a nemôžem tvrdiť, že by sme počas pandémie mali v divadle obmedzenú činnosť. Tvorili sme aj online projekty, čo bola nová skúsenosť, ktorá nás naučila pracovať s kamerou a mikrofónom.

► **Čo by si odkázala človeku, ktorý túži hrať, ale ešte stále váha s poslaním žiadosti do VOD?**

To si musí uvážiť každý sám, ale bolo by fajn privítať u nás nových členov. Chýbajú nám muži aj ženy strednej a staršej vekovej kategórie. A žiadost? Stačí, keď budú mať chuť, energiu a elán, dvere do nášho divadla sú otvorené pre každého. Určite aj pre tých, ktorí nechcú hrať, ale chcú byť pri tom, keď divadlo prináša veľa možností zapojiť sa do diela. Šepkár, inšpicient, technik, kulisár, kostymérka, garderobierka. Nám by to veru veľmi pomohlo a uľahčilo činnosť.

S Vajnorským ochotníckym divadlom a jeho členmi ma toho spája oveľa viac, ako je na prvý pohľad zrejmé. Sú to priateľstvá, ktoré tu vznikli, viera v tradície, ktoré by mali byť súčasťou našej prítomnosti. Každý z členov divadla je iný a všetci títo ľudia spolu vytvorili celok, ktorý nás baví. Mám pravdu?

„Pokým ľudia budú hercami a herci ľuďmi, bude divadlo.“ Karel Čapek

1. február 1942 – predstavenie Ej horička

ODIŠLI Z RADOV SENIOR KLUBU

Text: Janka Grebečiová,
vedúca klubu seniorov Vajnory

*Je taká chvíľa.
Rozlúčka bez podania ruky,
Bez objatia a bozku,
Rozlúčka a odchod do neznáma.*

**Žiaľ, pandémie neobišla ani vajnor-
ský Klub seniorov. Naše rady opus-
tili dlhoroční členovia:**

- pani Iveta LENČOVÁ
- pani Dorota SVOBODOVÁ
- pán František JASLOVSKÝ
- pán František KRIVOSUDSKÝ
- pán Štefan SABO
- pán Jozef TURENIČ
- pán František ŠTELÁR

**Češť ich pamiatke!
Nech odpočívajú v pokoji.**

POĎAKOVANIE SENIOROV

Text: Janka Grebečiová,
vedúca klubu seniorov Vajnory

V mene všetkých seniorov mest-
skej časti Bratislava–Vajnory
ďakujeme starostovi Michalovi
Vlčekovi za vitamínový balíček, ktorý
nám zamestnanci úradu doručili až do
našich domácností.

V období pandémie nás potešilo, že
vedenie Vajnory na nás nezabúda a dbá
o naše zdravie. Verím, že čoskoro sa
na letných akciách v Parku pod lipami
stretneme aj osobne. **Ešte raz veľké
ĎAKUJEME.**

Opustil nás muzikant Milan Brúder

Pán Milan Brúder

Text: Katarína Pokrivčáková
Snímka: archív

ke, opäť pod vedením Titusa Pilného, ktorý
o ňom hovoril ako o široko-ďaleko najlepšej
sprievodnej trúbke. Hral, pokiaľ mu to zdra-
vie dovolilo, a aj neskôr, keď už nehrával,
vždy, ak mohol, prišiel medzi nás a o zábavu
nikdy nebola núdza.

**S hlbokým smútkom sme prijali
správu o odchode skvelého
muzikanta a priateľa Milana
Brúdera.**

Človek s veľkým srdcom, neveriteľ-
ným zmyslom pre humor a s nekoneč-
nou láskou k hudbe, k našej vajnorskej
hudbe. Bol dlhoročným hráčom vajnorských
dychových zoskupení.

Hrávať začal na krídlovku vo Vajnoráku
pod vedením kapelníka Fera Feketeho. Keď
vznikla Vajnoranka pod vedením kapelníka
Titusa Pilného, stal sa jej členom a hráčom
na trúbke. S Vajnorankou, ktorej bol plat-
ným členom, precestoval kus sveta v jej zla-
tej ére, keď hrávala povestné estrády.

Po zmene spoločenských pomerov nechý-
bal ani v novovzniknutej Vajnorskej dychov-

Patril k zlatej generácii vajnorských muzi-
kantov, ktorí šíрили našu bohatú kultúru do
celého sveta, a to celým svojím srdcom. Ne-
videli sme ho zarmúteného, unudeného ale-
bo netrepezlivého. Aj vďaka nekonečnému
arsenálu vtipov a veselých príhod mu pri-
schla prezývka "Dežko".

Budeme si ho pamätať ako vynikajúceho
muzikanta a dobrého človeka, ktorý svojím
prístupom formoval ďalšiu generáciu vaj-
norských hudobníkov. Doba, ktorú žijeme,
nie je ľahká, udržiavať tradície je čoraz ná-
ročnejšie. Milan Brúder však ostáva pre nás
vzorom, ktorý nám dodáva silu a motiváciu
nevzdať sa.

Ďakujeme za všetko, za krásnu hudbu, za vá-
šeň k vajnorským tradíciám, za veľa vtipných
a veselých zážitkov a nezabudnutelných vy-
stúpení.

Nezabudneme.

Rozlúčka s pani učiteľkou Adou Brúderovou

Pani Ada Brúderová

Text: Text: Katarína Pokrivčáková,
Soňa Molnárová

Snímky: archív

*Vďaka ti, život nekonečný,
Za všetko zblízka videné,
Za svieže jari, letá, zimy,
Za vyfarbené jesene.*

*Za mlčanie i odpovede na otázky ti kladené,
Za pošepkané, povedané
Za veci iba tušené.*

Na prahu leta opustila pozemský život vo veku 85 rokov pani učiteľka **Ada Brúderová**, ktorá počas svojej učiteľskej práce pripravila do života niekoľko generácií vajnorských detí. Áno, aj bolesť patrí k životu. A najviac ju vnímame, keď smrť odvolá spomedzi nás niekoho nám blízkeho, niekoho známeho. Bolesť za človekom má nezmerateľnú silu. Dnes je to bolesť za pani učiteľkou Adou Brúderovou. Zasiahla nás v období prebúdzajúceho sa leta, v čase, keď sa deti chystajú na prázdniny a na dva mesiace sa zavrie pomyselná školská brána. Pani učiteľka Ada Brúderová ju takto zatvárala niekoľko desaťročí. Svoje povolanie učiteľky vnímala ako poslanie a počas celej svojej profesijnej kariéry sa jej oddávala celá... Keď poviem, že

učitelia sú výnimoční ľudia, pretože ich ciele sú výnimočné, ona skutočne bola jedným z nich. Veď učiteľ je ako sochár, ktorý z tvárnej hmoty – malého dieťaťa - modeluje budúcu osobnosť. Jej rukami prešli stovky žiakov, ktorým odkrývala čaro nepoznaného, vždy ich vypočuľa, darovala im dôveru, venovala im svoj čas a milý úsmev. Ak na svojho učiteľa žiaci po opustení školských lavíc spomínajú v dobrom, tak taký učiteľ splnil svoje poslanie. A pani učiteľka Ada Brúderová ozaj taká bola.

Veľmi jej záležalo na tom, aby sa uchovali vajnorské tradície, spomienky na staré Vajnory a ich obyvateľov. Dvere do jej domu, krojovej zbierky i spomienok boli vždy otvorené. Celým jej životom sa nieslo poslanie odovzdať nasledujúcim generáciám to najlepšie zo svojich vedomostí, životných skúseností i lásku k našej obci, v ktorej prežila celý život.

Naša pani učiteľka pomyselnú školskú bránu zatvorila poslednýkrát. Z celého srdca jej za všetko ďakujeme a to, čo nás naučila, s láskou odovzdávame a budeme odovzdavať ďalej.

POSLEDNÁ ROZLÚČKA

Ada Brúderová, dlhoročná učiteľka Základnej školy Kataríny Brúderovej prežila vzácny život 85 rokov, keď nás opustila, stratila sa. Jej pozemský čas tu medzi nami sa, bohužiaľ, skončil. Ada učila v škole stovky žiakov, ba aj ich rodičov, s vždy spolupracovala so všetkými, podala pomocnú ruku a bola hrdá na to, že je učiteľka. Ada milovala svojich žiakov, chválila ich i chránila. Pri spoločných stretnutiach s láskou spomínala na prácu v škole, na žiakov a ich rodičov i na kolegov. Ada obdivovala vajnorský ornament, kroj, výšivky a svoje umenie paličkovanvej čipky odovzdala svojim nasledovníckam.

Ada bola hrdá Vajnorka, vychovala čestných ľudí a občanov.

Odišla tam, odkiaľ už niet návratu, no navždy zostane zapísaná v pamäti školy, obce, v našich myšliach.

smútiaca rodina

Park pod lipami si zaslúži obnovu

Text: Michal Vlček
Vizualizácie: archív

Park pod lipami sa bezpochyby stal srdcom Vajnora a obľúbeným miestom nielen ich obyvateľov, ale aj návštevníkov. Od poslednej revitalizácie, ktorá sa realizovala v roku 2013 prostredníctvom operačného programu Bratislavského kraja, už pár rokov uplynulo. Na jeho technickom opotrebení sa, prirodzene, podpísal čas.

Zub času sa najviac „zahryzol“ do centrálného pódia a neunikla mu ani vodná fontána, ktorá sa napriek pravidelnej údržbe stala prakticky nefunkčnou, a náklady na opravu začínajú prevyšovať jej úplnú obnovu.

Preto sme sa spoločne s poslancami miestneho zastupiteľstva rozhodli opäť upriamiť našu pozornosť na obnovu parku a oživiť, skrášliť jeho vzhľad. S týmto zámerom sme sa na jar tohto roka obrátili na všetkých obyvateľov Vajnora a začali sme zbierať od ľudí postrehy, nápady a podnety k jeho doterajšiemu fungovaniu. Čo sa im v parku páči, čo hodnotia ako prínosné a užitočné, prípadne naopak, čo by v parku zmenili, doplnili alebo úplne zrušili. A že ľuďom na parku naozaj záleží, potvrdilo množstvo nápadov, ktoré nám do úradu prichádzali.

Mnohé podnety sa týkali cvičiacich prvkov, ktoré viac ako na cvičenie slúžia skôr ako preliezačky pre deti, a tým sa, prirodzene, stá-

vajú nebezpečnými. Veľká návštevnosť parku vyžaduje potrebu vytvoriť pre ľudí viac oddychového priestoru a sedenia, prípadne priestor nevyužívaného petangového ihriska využitím iným spôsobom. Na základe zaslaných podnetov aj názorov architekta boli spracované tri varianty budúceho vzhľadu parku a názorné grafické vizualizácie sú vystavené priamo v Parku pod lipami, kde si ich návštevníci môžu pozrieť a vybrať ten najlepší.

Malé hlasovanie obyvateľov vyhodnotíme koncom prázdnin a pustíme sa do postupnej opravy parku. Tak, aby sa v ňom na jar budúceho roka obyvatelia a návštevníci Vajnora cítili ešte lepšie ako dnes a aby im poskytoval príjemný verejný oddychový priestor pre spoločné voľné chvíle i relax.

Lepší úrad vďaka modelu CAF

Text: redakcia

Mestská časť Bratislava-Vajnory sa pod gesciou Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR zapojila do projektu Zavádzanie a podpora

manažerstva kvality v organizáciách verejnej správy. Projekt slúži na zlepšenie a skvalitnenie fungovania akejkoľvek organizácie, či už vo verejnej alebo súkromnej správe.

Počas nasledujúcich mesiacov absolvujú vybraní pracovníci miestneho úradu via-

cero stretnutí, na ktorých budú spoločne hodnotiť doterajšie fungovanie organizácie a zároveň budú navrhovať riešenia na zlepšenie činnosti úradu prostredníctvom implementácie manažerstva kvality cez model CAF.

Vajnorské rybníky – dedičstvo našich predkov

Text: Igor Rašla

Snímka: Martin Bača

Začiatkom mája tohto roku sme dostali na úrad upozornenie, že na ulici Na pántoch pred SOŠ dochádza k priesakom vody pravdepodobne z Vajnorských rybníkov. S kolegami z miestneho úradu, pracovníkmi SVP - štátny podnik a okresného úradu sme miestnym zisťovaním dospeli k záveru, že k priesaku naozaj dochádza a presakujúca voda z rybníkov ohrozuje okolitý majetok.

Presakovanie Vajnorského rybníka

Následnou obhliadkou terénu bolo zistené, že došlo k vyčisteniu dlhodob nefunkčného nápusného systému vajnských rybníkov. Ich naplnenie a zvýšenie hladiny o cca 0,80 m spôsobilo priesak dlhodobu neutržiavaných vonkajších hrádzí, ktorý zaplavoval prístupovú cestu v pomerne dlhom úseku priamo pred budovou SOŠ.

Opätovným sfunkčnením nápusného systému rybníkov, zvýšením ich hladiny a ich postupným naplňaním sa situácia stala havarijnou a bolo treba prijať okamžité opatrenia na jej stabilizovanie, zastaviť ďalšie zvyšovanie hladiny a zároveň zmenšiť tlak na okolité hrádzce, keďže na viacerých miestach mohlo dôjsť k ich pretrhnutiu. Predstava dotyčnej osoby alebo skupiny osôb, ktoré, verím, konali s dobrým úmyslom, bola napustiť rybníky, vrátiť im pôvodný účel a prebrať celú oblasť k životu. Na prvý pohľad veľmi lúbová vízia ako vrátiť život do celej oblasti Sprintzlovho majera, treba však vziať do úvahy aj ostatné aspekty takýchto zmien, ako sú vlastnícke pomery i vek celej sústavy stavieb.

Havarijnú situáciu zapríčinil práve vek stavieb, keď na viacerých miestach voda z priesakov hrádzce začala ohrozovať okolitý majetok a stavby. V dôsledku týchto priesakov hrozilo zatopenie prečerpávajúcej stanice

i suterénu viacerých budov. SVP neoprávnené zásahy opakovane skorigoval, nebezpečenstvo pretrhnutia hrádzce zvrátil a intenzívne zaplňanie rybníkov prerušil. Slovenský vodohospodársky podnik (SVP) podal vo veci aj trestné oznámenie a stále prebieha vyšetrowanie, na závery ktorého si budeme musieť ešte počkať.

Dnes je situácia stabilizovaná, iniciatívni občania asi pochopili vážnosť situácie a do systému už nezasahujú. Celá idea s „oživovaním“ Vajnorských rybníkov mala však aj svoje pozitíva. Všetci, ktorí k tejto situácii mali čo povedať, sa na viacerých stretnutiach k myšlienke postupnej obnovy rybníkov, ako aj k nožnej revitalizácii celej oblasti, vyjadrili pozitívne.

BSK ako majiteľ príľahlých pozemkov, na ktorých sa nachádzali odvodňovacie rigoly pod vonkajšou päťou po celej dĺžke západnej hrádzce pri SOŠ, súhlasil s ich vyčistením a opätovným sfunkčnením. Magistrát hlavného mesta slúbil preverenie vlastníckych vzťahov i možnosti, ako sa k problému chátrajúcich rybníkov postaviť, nakoľko je ich spolumajiteľom.

Uvidíme, čo prinesie budúcnosť, a veríme, že po viacerých pracovných stretnutiach aj priamo v teréne za účasti viceprimátorky pani Kratochvílovej, náčelníka mestskej

polície pána Antala, riaditeľa odštepného závodu SVP Bratislava pána Kováčika, starostu MČ pána Vlčeka i zástupcov BSK sa Sprintzlov majer a Vajnorské rybníky dostanú medzi priority na záchranu dedičstva našich predkov.

Okrem iného treba však férovo poznamenať, že revitalizácia celej oblasti je kvôli komplikovaným vlastníckym vzťahom behom na dlhé trate a rovnako bude aj mimoriadne finančne náročná, nakoľko všetky objekty, vrátane Vajnorských rybníkov, dlhodobu chátrajú a sú v havarijnom stave.

Rybníky boli vybudované v roku 1727 ako súčasť Sprintzlovho majera nielen ako zásobník vody pre pomerne rozľahlú hospodársku infraštruktúru (kone, dobytok, okolité hospodárstvo), ale naozaj boli aj rybníkmi, kde sa chovali viaceré druhy rýb. Ako plynul čas a historická doba súkromnému vlastníctvu nepriala, aj toto dômyselné hospodárstvo pomaly upadalo, až časom stratilo svoj účel.

Mestská časť požiadala Štátny archív SR o vyhľadanie akýchkoľvek materiálov súvisiacich s Vajnorskými rybníkmi a Sprintzlovým majerom a ak sa nám podarí získať niečo zaujímavé, určite sa k tejto téme vo Vajnorských novinkách ešte vrátíme.

Prirodzená klimatizácia v sídlach

Ilustračná snímka, zdroj: Unsplash.com

Text: Ingrid Krumpolcová

Zdroje: Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Chladiaci efekt vegetácie je nielen pocitovou, ale aj vedeckou realitou. Dá sa pomerne jednoducho vysvetliť pomocou fyziky: na premenu jedného litra vody na vodnú paru je potrebné približne 2,5 MJ, čo je 0,69 kWh. Stromy transpirujú cez svoje prieduchy vodu, ktorú premieňajú na vodnú paru odoberaním tepelnej energie z okolia. Ich „chladiaci výkon“ dosahuje hodnoty aj niekoľko sto Wattov na m². Dá sa teda jednoznačne potvrdiť, že „vzrastlý“ strom, dobre zásobený vodou, chladí svoje okolie výkonom porovnateľným s niekoľkými klimatizačnými jednotkami. Závisí však od prúdenia vzduchu, nakoľko aj menší vánok zmieša okolitý prehriaty vzduch s takto ochladeným vzduchom za pomoci vegetácie.

Podľa výskumov podiel vody, ktorá sa za pomoci transpirácie dostane do ovzdušia, je naozaj obdivuhodný. U dospelého listnatého stromu sa uvádza aj okolo 300 l za deň napr. pre dospelú jablňu činí výpar 65 – 140 l vody počas letného dňa, dospelá breza môže za vegetačné obdobie od-

pariť až 7 000 l vody. V súlade s popisovanou účinnosťou chladenia teda ide nielen o zvlhčenie vzduchu, ale aj o výdatné aktívne ochladzovanie.

Hore popísaný jav však prebieha len za predpokladu, že stromy majú dostatok vlhky, v opačnom prípade, a to osobitne u druhov dobre znášajúcich sucho, preštáva výmena plynov a chladiaci efekt je naďalej len vďaka tieneniu. Aj preto mestská časť Bratislava–Vajnory obstarala polievacie vaky, ktoré sú umiestnené priamo pri strome a postupne odvádzajú vlahu kvapôčkami ku koreňom.

Za zmienku v tejto súvislosti stojí aj výskum rastu ozdobnej hrušky (*Pyrus calleryana*, Chanticleer), ktorý sa robil počas obdobia šiestich rokov v britskom meste Manchester (Rahman et al, 2011). Nielenže stromy v nespevnenom teréne, resp. stromy vysadené do špeciálneho „stromového“ substrátu, rástli dvakrát rýchlejšie ako stromy v spevnených plochách, ale aj ich chladiaci účinok bol asi päťkrát vyšší.

Avšak nielen samotný strom je možné si predstaviť ako samostatnú „klimatizačnú jednotku“. Premena krajiny, teda zmena nezastavaného územia na zastavané,

má obdobný efekt. Zástavba jedného hektára kvalitnej pôdy s vysokou retenčnou kapacitou cca 4800 m³ vedie k výraznému poklesu evapotranspirácie (výdaj vody v podobe vodnej pary z rastlín). Energia potrebná na vyparenie takého množstva vody zodpovedá energii, ktorú za rok spotrebuje približne 9000 mrazničiek, teda asi 2,5 milióna kWh.

Z pohľadu účinnosti zmiernenia letných horúčav je ešte potrebné dodať, že stromy v plnom olistení absorbujú 70 – 90 % slnečného žiarenia v lete a 20 – 90 % v zime (rozdiel je hlavne v listnatých opadavých stromoch). Vhodne vysadené stromy pri budovách predstavujú zhruba úsporu 2 % na vykurovaní. Zelené plochy zvyšujú vlhkosť vzduchu (v priemere sa udáva hodnota 5 až 7 %).

Na základe viacerých zdrojov vo všeobecnosti možno povedať, že rozdiel teplôt napr. medzi plochami zelene a zastavaným územím bol v priemere od 0,94 °C do 2,26 °C. Leizinger et al. namerali teploty pri skupinke stromov od 24 – 29 °C, zatiaľ čo teplota na ulici bola 37 °C a na streche budov 45 °C.

Vytvorenie podmienok pre uskutočnenie opatrení na zmiernenie dôsledkov zmeny klímy je zásadné a prioritné aj pre mestskú časť Bratislava–Vajnory. Zastaralé, nefunkčné a veľmi malé koreňové misy postupne opravujeme a zväčšujeme ich plochu najviac ako je to možné. Pri projektovaní presadzujeme uličné pásy drevín (tak, ako je vidno napríklad na Pračanskej) namiesto solitérnych stromov v koreňových misách. Vysádzame stromy v skupinách. Vyberáme druhy, ktoré sú vhodné do prostredia nížiny z pohľadu znášanlivosti voči znečisteniu a odolné voči suchu. Druhovú zloženie v pamiatkovej zóne konzultujeme s Krajským pamiatkovým úradom Bratislava. Podali sme návrh na nenávratnú finančnú dotáciu z EÚ fondov na projekty vodozadržných opatrení, ktorých hlavnou myšlienkou je transformácia územia vybraných lokalít tak, aby dažďová voda stekala práve k drevinám.

Dúfame, že čísla a fakty v tomto článku presvedčia mnohých, že podanie návrhu na výrub stromu v ulici z dôvodu, že na jeseň z neho padajú listy, ktoré je nutné pozametať, nebudú realitou.

Čierna skládka pod diaľnicou D1 je už minulosťou

Text: Igor Raša
Snímka: Matin Bača

Mestská časť Bratislava-Vajnory dlhodobo riešila problém znečistenia areálu bývalej policajnej kontrolnej veže vedľa diaľnice D1 v smere z Bratislavy.

Situáciu sme monitorovali nielen na základe podnetov občanov, ale aj z vlastnej iniciatívy. O stave areálu sme v pravidelných intervaloch informovali vlastníka areálu i okresný úrad. Veža, v súčasnosti patriaca NDS, je dlhodobo opustená, svoju funkciu neplní už viac ako dve desaťročia a počas posledných rokov sa stala jedným domovom a miestom pobytu rôznych ľudí, ako aj pochybných nočných stretnutí. Čo je však najhoršie, stala sa jedným veľkým skladiškom haraburdia, opotrebovaných a zničených vecí, starých pneumatík, chladničiek, práčok, smetí všetkého druhu a stavebného odpadu, inými slovami – nelegálnou čiernou skládkou. Miesto bolo odpadom natoľko zapratané, že na jeho odvezenie a zlikvidovanie boli potrebné tri kontajnery s obsahom 15 m³. Po dohode a v spolupráci s NDS a okresným úradom sme tento rok areál vy-

Oplotenie bývalej policajnej veže

čistili, odpad zlikvidovali a NDS objekt sme zabezpečila tak, aby bol v čo najväčšej miere do jeho areálu zamedzený vstup. NDS rovnako upravila aj divoký porast, orezala kríky a vyklčovala náletové dreviny. NDS má

s priestorom svoje plány a ráta s ním pri rozširovaní D1. Verím, že súčasný upravený stav objektu sa nám podarí zachovať a objekt už nebude čiernou skládkou s devastačným dosahom na životné prostredie.

Čo nepatrí do košov

Text: Ivan Göracs

Každá využívaná nehnuteľnosť a domácnosť vo Vajnoroch má mať zabezpečený zber a odvoz odpadu, ktorý vytvára a za túto službu si platí. Sú to čierne koše na komunálny odpad a vrecia na triedený zber. Rodinné domy a záhradné chaty môžu využívať aj hnedé nádoby na rastlinný odpad. O tento odpad sa stará OLO a každý vie, čo kam patrí. Na verejných priestranstvách sú umiestnené parkové koše a koše na psie exkrementy. Práve nesprávne využívanie týchto košov spôsobuje znečisťovanie okolia, prácu navyiac pri ich obsluhu a údržbe a v neposlednom rade aj zvyšovanie nákladov, ktoré idú z našich spoločných peňazí. Do košov na psie exkrementy patria iba exkrementy vo vreckách, do ktorých sa zbierajú. Spoločnosť, ktorá pre Vajnory tieto koše vy-

prázdňuje, nám pravidelne oznamuje, že v košoch sa nachádza aj komunálny a iný odpad. Takto vyzbieraný odpad sa musí likvidovať ako zmiešaný odpad. V tom prípade ide o najdrahšiu kategóriu odpadu. Z košov na psie exkrementy sa mesačne odstráni odpad v množstve 300 – 600 kg. Správnym využívaním týchto košov iba na exkrementy je možné znížiť množstvo odpadu, a tým ušetriť výdavky na jeho odstraňovanie a likvidáciu.

Rovnakým problémom sú parkové koše a ich využívanie. Sú určené na drobné smeti a majú slúžiť na udržiavanie čistoty na verejných priestranstvách. Nepatria do nich plechovky, plastové a sklenené fľaše, rôznych kovový odpad, staré šatstvo a už vôbec nie vrecia a rôzne vrecká s domácim komunálnym odpadom. V Parku pod lipami pravidelne niekto po zjedení

pizze strčí obal do koša, a tým zablokuje takmer celú jeho kapacitu. Bežne sa v nich nachádzajú plastové a sklenené fľaše a nedojedené kusy langošov a pizze. Koše najbližšie k reštaurácii sú takmer vždy preplnené tak, že odpad z nich vypadáva, a pritom ich je v parku dostatočný počet. Jedlo, ktoré sa v nich nachádza, láka straky, ktoré odpad z košov vyberajú, a tým znečisťujú park.

Smeti a používanie košov na Vajnorských jazerách si zaslúžia samostatný príspevok. Každý je zodpovedný za odpad, ktorý vytvára. Keď si platí za odvoz odpadu doma, mal by svoj odpad likvidovať doma, a nie na verejných priestranstvách, kde za likvidáciu odpadu platíme zo spoločných prostriedkov, ktoré určite môžu mať aj iné, oveľa lepšie využitie.

Príbehy Vajnorského ornamentu (6)

Ako vzniká vyšívaná krása

Pruclek – zadná časť

Text: Elena Karácsonyová

Snímky: archív

Príbehy ornamentov sú súčasťou príbehov ľudí – tvorili ich ľudia a vďaka ľuďom zostávajú zachované. Vďaka ľuďom, ktorí si vážia prácu svojich predkov a s láskou sa starajú o to, čo vytvorili, o predmety, kroje, spomienky....

Na ten dnešný príbeh som sa veľmi tešila, myšlienka napísať ho vznikla takmer pred rokom a ja som rada, že mi to situácia konečne umožnila. Zaznamenala som ho tam, kde ho napísal sám život – na hlavnej ulici, na začiatku „starej“ dediny. Tu, vo svojom rodnom dome, pán Eduard Krištofič spolu s manželkou Dankou veľmi zodpovedne a s patričnou hrdosťou opatruje okrem krásnych nástenných malieb aj výšivky, obrazy, kroje, bytové textilie a taniere zdobené vajnorským ornamentom. Vyšli najmä z rúk mamy pána Krištofiča – Uršuly Krištofičovej, rodenej Srnovej (1924 – 2007).

Z toho množstva krásnych kúskov je jeden unikátom – nedokončená výšivka na dievčenskom *prucleku* natihnutom na *rém-*

je. Pre mnohých niečo, čo sa vlastne nedá použiť. Pre domácich krásna spomienka na mamu a svokru. A pre tých, ktorí sa zaoberajú ľudovým odevom a ornamentami – zdroj mnohých informácií.

Skutočne iba zriedkavo sa stáva, že je zachovaná krojová súčasť v takomto štádiu rozpracovanosti. Sú zachované rozpracované výšivky, nedošíte kroje, ale kompletne ušitý *pruclek* s nedokončenou výšivkou, natihnutý ešte na ráme, je naozaj raritou. Vieme z neho „odčítať“ viacero informácií. Vidíme, ako vyzeral tradičný „vajnorský“ rám na vyšívanie, akým spôsobom bola v ňom výšivka (v tomto prípade hotová krojová súčasť) upevnená. Vyšívачky si pravidelne pri práci látku napínali (prítahovaním šnúrok) aby bola pevne a rovno-

Pruclek – detail

Pruclek – detail stredového kvetu

merne natiahnutá. Po vyšíť ju z rámu samozrejme čo najskôr stiahli. To, že dnes vidíme pruclek v ráme „nakrivo“, je spôsobené tým, že je v ňom upevnený už dlhý čas v jednej polohe. Vzhľadom na stav rámu by však nebolo účelné teraz zasahovať a pokúšať sa napnutie upraviť.

Pri tomto prucleku máme možnosť „naživo“ vidieť i technologický postup jeho vzniku. Výšivka je v prípade vajnorských pruclekov posledným krokom – vyšívajú sa už na hotový kus odevu. Po ušití prucleku sa vyhotovili a našli tzv. *kaňire* (nazberaná ozdoba okolo hrdla, na zadných švoch a vpredu pri zapínaní). Až teraz bolo možné zistiť presný priestor, do ktorého bola výšivka realizovaná, a vyšívачka si tak mohla predkresliť vzor na papier. Ako vidí-

me i tu, na prenesenie vzoru na látku bol použitý žltý kopírovací papier. Svetlá farba kopírovacieho papiera vajnorským ženám vyhovovala aj preto, že svoje hotové výšivky spravidla neprali, takže pri obkresľovaní i vyšívaní museli byť naozaj opatrné a pracovať mimoriadne čisto. Vzor prenášali na látku až po jej natiiahnutí na rám – aj na tomto prucleku máme možnosť vidieť, že výšivka je predkreslená iba na zadnej časti prucleku (chrbte).

Motívy sú tradičné – kvety, ružičky, jabĺčka, šišky, úponky, lístky, vtáčiky (tie síce nevidíte vyšíť, ale sú nakreslené). Vo farebnosti sa odráža účel využitia i podkladová látka – použité sú najmä odtiene červenej, ružovej, fialovej a modrej, žltá je iba doplnkovou farbou. Zaujímavý je veľký štylizovaný

tulipán v strede chrbtovej časti – je typickým prvkom tvorby pani Uršuly Krištofičovej, nachádzame ho na jej prácach v mnohých variáciách.

S Dankou Krištofičovou sa pravidelne vídam na stretnutiach a podujatiach OZ Podobenka. Jedného dňa prišla s otázkou, čo robiť s tým pruclekom. Deti zo základnej školy, ktoré boli u nich doma pozerať maľované aj vyšívané ornamente, jej poradili, aby pruclek dovyšívajú... Všetci sme sa však zhodli na tom, že najväčšiu spomienkovú i výpovednú hodnotu má práve taký, ako sa zachoval... nedovyšívajú, s puncem originality zachovaného pracovného postupu a so vzácnou pridanou hodnotou spomienok na jeho autorku.

Počiatky pôsobnosti nášho dychového orchestra (6)

Vajnorská dychovka víta ministra Čs. vlády s plnou mocou pre správu Slovenska Vavra Šrobára a veliteľa československého okupačného vojska na Slovensku talianskeho generála Luigioho Piccioneho, 1919

Zdroj: Vojtech Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Chýry o kvalite vajnorskej dychovky sa šíрили neustále a tak o pozvania na rôzne udalosti prichádzali stále vo väčšom počte a to nielen do susedných obcí, ale aj do takých centier, akým bola Viedeň, Praha, ale aj ďalšie české mestá. Ocenenie je to o to väčšie, že tradícia dychovej hudby v Čechách bola podstatnej dlhšia, napriek tomu naša dychovka získava čoraz viac uznania práve z týchto končín. Šeste pokračovanie jej histórie to potvrdzuje.

V letných mesiacoch (roku 1936, pozn. red.) sa zúčastňuje kompletná vajnorská dychová hudba vo svojich svojráznych ľudových krojoch v sprievode pracujúcich pri príležitosti Krajského zjazdu sociálnej strany v Prahe. A ihneď odtiaľ smeruje na miestne oslavy do Mladej Boleslavy, kde sa stretávajú s baníkmi z Mosteka a Kladenska. Boli to krásne spomienky na tieto stretnutia, baníci vo svojich uniformách s kahancami, na druhej strane vajnorskí hudobníci so svojimi slovenskými krojmi.

Vajnorská dychovka sa tu vtedy "vytiahla" s populárnym pochodom "Boleslav, Boleslav, překrásne město" a úspechov zožali nielen od strany domáceho obyvateľstva, ale aj od účastníkov celého sprievodu.

Na samotných slávnostiach v kultúrnom vystúpení sa postarali o ďalší nevšedný zážitok vhyrávaním a predvedením čardášov a vajnorským "šotýšom" v predvedení mladých vrtkých členov hudby Janka Tureniča a Metoda Matulu spolu s dievčatami zo Slovenského Grobu, ktoré tu boli tiež ako krojovaná skupina.

Na týchto podujatiach ako to už býva, nebola núdza aj o veselé príhody. Tak Vajnorači mali odloženú bečku vína, ale akosi sa ulakomili na pivo. Toho sa neúrekom čapovalo priamo z kadí a tak milí muzikanti začali čarať víno za pivo. Toto sa však stalo skoro osudným práve „dedkovi“ Matulovi, ktorý sa pri načieraní do kade akosi viac nahnul než bolo treba a veru neby duchapritom-

Diriguje Matej Belaj

Pred hasičským depom, 1954

nosti ostatných hudobníkov v hodine priam dvanásť, neborák by sa v pive iste utopil...

I keď bola kvalita hudby známa, veď na to hrala aj na Dunajskom veľtrhu v Bratislave, predsa sa hlásil ďalší generačný problém. Signalizovalo to, že hudbu doplniť ďalšou fúziou mladej muzikantskej krvi.

Stáva sa tak ešte počas roku 1936, keď do Vajnor prichádza mladý učiteľ **Mikuláš Polonyi**, začínajúci ešte len učiteľskú dráhu. Tento najprv podchytil mládež v skautskom krúžku a keď prišiel za ním kapelník Rafael Krištofič, ktorý nastolil otázku založenia mládežníckej dychovky v mieste, bola ruka v rukáve. Tak sa vytvára v obci mladá dychovka "skautská", aby takto doplnila už starý schátralý vekom doterajšiu dychovku. Boli to začínajúpci títo hudobníci: – Belaj František r. 1923, Belaj Kristián r. 1920, Bednár Ján r. 1921, Belaj Vojtech r. 1920, Fekete František r. 1921, Fekete Fero r. 1922 (terajší kapelník), Fekete Cyril r. 1925, Glonec Ján r. 1920 Hatala Dominik r. 1922, Gajdúšek Alojz r. 1923, Slávo Grebeči r. 1921, Gažo Ferdinand r. 1919, Gažo Jozef r. 1922, Janderla Pavol r. 1920, Krištofič Jozef r. 1924, Múčka Teofil r. 1924, Takáč Ján r. 1921, Zeman Cyril r. 1919, Zeman Ján r. 1921 a Zeman Ľudovít r. 1922.

Začiatky tejto mladej hudby netreba opakovať. Boli presne také, aké mali ich predchodcovia. Nedostatok hudobných nástrojov, notového materiálu. A zase zbierka po obci, prosenie u spolkov a keď bolo pomerne nedostatok finančných prostriedkov, svoje zrakky upreli na svojho bývalého člena dychovky Václava Múčku, ktorý mal opravovňu a obchod hudobnými nástrojmi v Trenčíne. Tento na ich prosbu reagoval tým, že predsa neza-

prel svoju rodnú krv a nielenže opravil staré nástroje, ale takmer za minimálnu cenu im odpredal aj nové. Teda ozaj pekné gesto.

Rok 1940 je obdobím jak politických, tak hospodárskych zvrátov. Týka sa to aj dychovej hudby vo Vajnoroch, ktorú v čase tzv. bezvládia v nej, preberá ju nový kapelník **Matej Belaj**, rodák a odchovanej(c) tejto hudby. Ujíma sa jej za veľmi ťažkých podmienok, urobil však všetko, aby splnil tak svoju ťažkú úlohu za zložitých čias.

Pochádzal z chudobnej rodiny, prešiel ako žiak a hudobník školou „dedka“ Matulu k vojenskej hudbe ako elév, mal potom bohaté skúsenosti muzikanta ako aj dirigenta vojenskej hudby, takže sľňal všetky predpoklady ako odborník a ako aj uznávaná osobnosť pred muzikantmi, ak aj pre predstaviteľstvo obce. I keď ako dirigent vojenskej hudby sa nemohol v plnej miere venovať dychovke vo Vajnoroch predsa sa pod jeho vedením objavujú v tomto období mladí hudobníci: Cyril Sobolíč r. 1927, Vojtech Fekete r. 1928, ďalej potom Lukáš Grebeči r. 1926, Jozef Šandor r. 1928, Vojtecg Grebeči r. 1928, Bohumil Zeman r. 1927 a Milan Zeman r. 1927. Z týchto prví dvaja nastupujú ako elévi k vojenským hudbám, kým ostatným sa venoval kapelník už len sporadicky.

Keďže bolo stále málo hudobníkov v obci, vytvoril si nový kapelník aj tzv. „štrajchovú“ muziku v počte 5 – 6 hudobníkov. Bola to kombunácia dychových nástrojov so sláčikovými v tomto obsadení: trúbka, saxafón, trombón, husle, harmonika s bubon. Pre túto kombináciu si sám upravoval notový materiál jednak z počutých pesničiek, alebo vtedajších šľagrov.

Aj keď vajhnorská dychová hudba počas tohto (vojnového, pozn. red.) obdobia viac menej stagnovala, predsa vyhrávala na miestnych verejných a cirkevných oslavách. Pri veľkej snahe nahral a predviedol program z Potravného družstva. Na to ešte v roku 1942 odchádza s malou skupinou tanečníkov na výstavu vín do Viedne.

Na chvíľu odbočíme od približovania histórie len dychovej hudby a spomenieme iný žáner – operetu, ktorá je tiež súčasťou hudobnej histórie Vajnor. Napokon aj jej samej.

Koncom roka 1942 prichádza do Vajnor nový učiteľ **František Štefánik**, ktorý okrem svojich povinností, ak zbadal chuť miestnych ochotníkov divadla, chopil sa aj režirovania. A hneď aj do prvej operety od Jarka Elena (vlastným menom Kaiser, pozn. red.) „Ej horička zelená“. Hudbu k nej upravil a nacvičil svojimi hudobníkmi Matej Belaj. Premiéra sa konala v januári 1943 v preplnenej sále Potravného družstva, kde sa na nej zúčastnil aj sám autor. Táto opereta pre svoj úžasný úspech mala viacej repríz. Hneď po tomto nevšednom úspechu sa prikračuje k nácvičku a uvedeniu na scénu ďalšia opereta „Kováčovie Anička“ (A. Balák: Anička Kováčovie), ktorá sa musela viackrát tiež opakovať.

—
Ilustračné obrázky použila redakcia so súhlasom vlastníka súkromnej zbierky zdigitalizovaných fotografií **VAJNORY V SPOMIENKACH**. Zbierka je prístupná na adrese www.spominajme.com alebo z **facebookového profilu „Vajnory v spomienkach“**.

Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory.

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (5)

Zdroj: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Vážení čitatelia Vajnorských noviniek, v predchádzajúcej časti prepisu Vajnorskej kroniky sme sa ocitli v závere prvej polovice 14. storočia. Dalo by sa predpokladať, že s pribúdajúcimi rokmi sa postavenie poddaných bude aspoň zmierňovať, ak nie zlepšovať. Opak bol však pravdou, ako hovoria ďalšie časti Vajnorskej kroniky. Je zjavné, že bratislavskí mestskí páni i šľachta majú v úmysle poddaných obmedzovať ešte viac, svoje nároky a práva si oklieštiť nemienia.

Toto dočasné uspokojenie nastalo snáď aj z toho dôvodu, že i jurskí grófi si našli svojho zástancu v podobe nového palatína, ktorým sa stal Mikuláš Garai. Tento totiž v januári roku 1412 si predvoláva k sebe grófov a dožaduje sa od nich, aby si uplatňovali prednostné právo v držbe Dvorníka a jeho častí chotára. Nie je síce známy výsledok z tohto rokovania, ale tentoraz tu iste nastal tlak bratislavských pánov a tak naostatok i naďalej zotrávajú všetky majetky a pozemky v pôvodnom vlastníctve ako do tej doby (22).

Na druhej strane si pre zmenu ťažkali aj miestni cirkevníci na mestských pánov z Bratislavy, ktorí im medzitým odňali tzv. „urnu“, podľa ktorej mali právo požadovať poplatky za víno v obci, lebo z tých poplatkov sa kryli náklady na opravu kostola a hradila sa aj čiastočne mzda miestneho farára. Preto sa v októbri 1431 roku podáva bratislavským pánom svedectvo cez kapitulú v zastúpení jej predstaveným Mikulášom Celeariusom, ktorý v mene kapituly ostro sa ohradzuje proti odňatiu tejto urny (23).

Následkom vydania tzv. „Zlatej bully“ kráľom Matejom v roku 1464, kde posilňuje právomoc bratislavskej rady aj s prijatými reformami, ktoré s atýkali aj poddanských obcí, prišlo k novému spôsobu vyrubovania štátnej dane. V snahe zvýšiť príjmy do štátnej pokladnice mení kráľ Matej dovtedajší spôsob vyrubovania dane, tzv. díky, ktorej základom bola poddanská

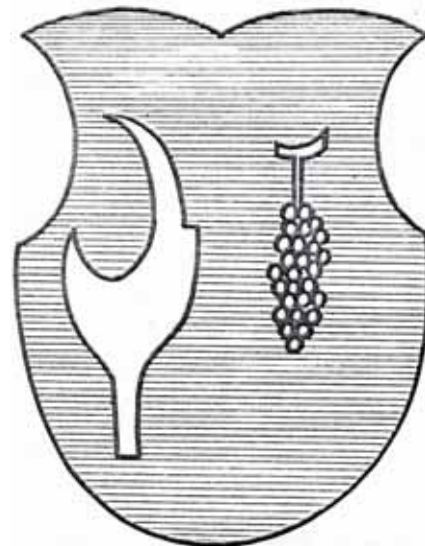
usadlosť na daň, podľa domácností (komínov) vo výške 20 denárov ročne, neskoršie až jeden zlatý. Okrem toho poddaní plaia zemepánovi ročne jeden až tri zlaté, odvádzajú mu pldinový desiatok, konajú robotu a cirkvi sú povinní odovzdať desiatku z časti svojej úrody. Postavenie poddaných zhoršil úplný zákaz sťahovania, ktorý zmiernilo až nariadenie z roku 1486 (24).

V tomto ďalšom období budeme svedkami častého vyjednávania nielen o prenájme, ale aj predaja obce opátstvom v prospech mesta Bratislavy. Začiatky to má v Heiligenkreutz 13. apríla 1509, keď Michal, opát kláštora oznamuje bratislavským radcom, mešťanostovi a richtárovi, že poveril svojich kláštorňých bratov na dohode, kúpe, alebo aspoň prenájme Dvora a kaplnky sv. Kataríny a Vajnor. O desať dní na to v Bratislave berú toto bratislavskí páni na vedomie a za prítomnosti oboch strán sa vydáva svedectvo, podľa ktorého dáva opátstvo mestu Bratislave na dobu 10 rokov do prenájmu Dvor, kaplnku a obec Vajnory za 24 denárov ročne (25).

Na to bratislavská mestská rada dala vyhotoviť zoznam vajnských viníc aj s menami poplatníkov. V zozname je zapísaných 49 viníc a 123 mien ich majiteľov. Podobný zoznam sa zachoval i z roku 1517 v ktorom je 57 viníc a 125 mien. Výška „pergrechtu“ sa pohybovala okolo dvoch denárov (26).

Po uplynutí desať ročnej lehoty o prenájme, prichádza k ďalšiemu rokovaniu medzi mestom Bratislavou a opátstvom o nastávajúcom prenájme alebo dokonca o odpredaji obce. Prvé takéto jednanie prebieha 11. júna 15919, keď poverení opáti Bernarda a jeho spoločník Ján, po niekoľko mesačnom rokovaní s mešťanostom, richtárom a radcami uzatvárajú 19. februára 1520 v Bratislave predbežnú dohodu o prenájme. v podmienkach sa hovorí, že okrem nemovitostí sa dávajú do prenájmu aj ďalšie majetky opátstva a to pole, lesy (drevo) rybníky, lúky a stráne. Všetko sa dáva do správy kastelánovi z Bratislavy Wolfganovi Rözendorfovi, ktorý bude povinný ročne podávať vyúčtovanie a bude zároveň celému kláštora za majetok zodpovedný (27).

O dva roky neskoršie, 1. júna 1522 ďalší opát Viliam (spomínaný aj ako Wilhelm) a kon-

Erb Vajnor zo 16. storočia

vent navrhuje zmluvu bratislavským mešťanostom, richtárovi a radcom mesta uzavrieť už zmluvu o celkovom odpredaji obce, ako aj kaplnky a ostatných pozemkov v chotári odôvodňujúc to tým, že veľmi súrne potrebujú peniaze na vybavenie a vyzbrojenie vlastného vojska proti Turkom (28).

Po ďalších pojednaniach prichádza k dohode 30. júna 1523 tak, podľa ktorej opát Viliam v mene kláštora odpredáva mestu zatiaľ polovicu ponúkateho majetku za 1 050 rýnskych zlatých a za týchto podmienok dohodu aj obe strany podpísali. Prvú splátku za nájom prevzal v mene konventu samotný opát už v apríli 1524 od mešťanostu, richtára a radcov vo výške 500 libier fenig (29).

Zrejme asi ani tieto peniaze nestačili na výzbroj a výstroj vojska pre opátstvo, lebo už 26. marca 1525 prichádza k ďalšiemu obojstrannému vyjednávaniu tentoraz už o odpredaji celého ich majetku v prospech mesta. Za opátstvo na pojednaní bolizastúpení: literát Ján, kustus Filip, Wol(f)gang, Hieronym, všetci z konventu cisterciánov z Heiligenkreutzu. Za domácich na dokončenie vyjednávania poverili svojho porávného zástupcu z Viedne menom Wolfgang Tandler (ktorý inak zastupoval aj cistercov), kým predstavenstvo mesta zastupoval Ján Celearius, ako aj Wolfgang Freis (30).

Pojednanie prebiehali asi v dobrom duchu, lebo už o dva dni 28. marca sa obe stránku

dohodli už o predaji celého majetku obce, ako aj Dvora sv. Kataríny i s kaplnkou a tak jednane mesto, ako nastávajúci majiteľ bude v budúcnosti môcť rozhodovať o ich osude.

Dohodu oboch strán o odpredaji a kúpe schvaľuje 21. mája 1525 v Budíne kráľ Ľudovít II., čím sa Vajnory definitívne stávajú majetkom mesta Bratislavy a ako poddanská obec bola ich majetkom ešte celých 323 rokov (do roku 1848) kedy bolo zrušené poddanstvo (31). O dôvodoch tohto odpredaja a kúpe musel bratislavský richtár a radcovia informovať aj palatína, že tento majetok sa menil aj z toho dôvodu, že boli oň stále spory v chotári s grófovi z Jura, Pezinka a Čeklísa, hlavne pokiaľ sa týka vinohradov a časti lúk a pasienkov v chotári obce.

A ako reagovali susední grófi vyševedení na tieto rozhodnutia a dohody? Nuž svojším spôsobom, násilím, na čo doplácali len a len poddaní oboch strán. Tak si všimnime svedectvo bratislavskej kapituly zo dňa 9. júna 1530, kde sa hovorí o proteste richtára Michala Fischera, ako aj radcov proti grófovi z Jura a Pezinka, lebo dal uväzniť poddaného z Vajnor Jána Goronitza, ktorý v sebaobrane zabil grófovho poddaného Mikuláša Mikulíka, ktorý sám vyprovokoval bitku. Gróf napriek tomuto protestu odmietol vydať späť Goronitza vajnorskému richtárovi Matúšovi Štefanovi, i keď Bratislavčania boli ochotní zaplatiť za zavraždenie Mikulíka 220 zlatých. Naopak, gróf zakázal bratislavským obyvateľom prechádzať cez jeho územie bez zaplatenia mýta (32).

Ešte dlho sa potom hľadali príčiny zväd na oboch stranách, lebo páni z Jura, ale aj z Bratislavy, svojich poddaných priamo podnecovali do týchto sporov. Krádeže dreva, stínanie stromov, zakladanie požiarov v lesoch, pasenie dobytky na cudzích lúkach, krádeže dobytky hlavne koní a väznenie poddaných na oboch stranách bolo na dennom poriadku.

Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory.

VBBERÁME PRE VÁS

Na facebookových stránkach Vajnory v spomienkach nájdete každý deň odkaz na nový príspevok do niektorého zo štyridsiatich albumov www.spominajme.com.

Seniori z Vajnor a z Chorvátskeho Grobu pokračujú v štúdiu na Univerzite tretieho veku Ekonomickkej univerzity v Bratislave

Text: Janka Chladecká

Kultúrny dom vo Vajnoroch sa 17. júna 2021 zaplnil seniori – študentmi univerzity tretieho veku nielen z Vajnor, ale aj z Chorvátskeho Grobu. Študenti UTV sa stretli po niekoľkomesačnom odlúčení.

Dôvod na radosť zo stretnutia bol o to väčší, i keď aj sme museli dodržiavať všetky stále platné opatrenia. Príbeh seniorov píšeme ďalej. Spoločne sme zhodnotili uplynulé obdobie, predstavili sme aktivity pre seniorov počas leta a vyslovili sme presvedčenie, že pokračujeme v štúdiu v novom akademickom roku 2021/2022 v 2. ročníku a úspešne ho zavírame slávnostnou promóciou v aule Ekonomickej univerzity v Bratislave. Všetky potrebné informácie k novému akademickému roku si súčasní, ale i potencionálni študenti UTV, nájdú na ccv.euba.sk

Napriek tomu, že v septembri 2020 výučba na UTV začala, musela byť prerušená. Napriek tomu sme udržiavali kontakt, vytvorili sme si vlastnú „bublinu“, študen-

ti UTV dostali takmer 60 prednáškových materiálov a šírili sme vlastnú pandémiu úsmevu. Veríme, že úsmevom sa nám podarilo nakaziť všetkých okolo nás. Boli sme spolu a vedúce obidvoch študijných skupín, vicestarostka pani Soňa Molnárová vo Vajnoroch a pani Anna Lamperová v Chorvátskom Grobe, udržiavali komunikáciu s maximálnou profesionalitou,

Na pracovné stretnutie seniorov zavítali vzácní hostia, dekan Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave a garant štúdia UTV vo Vajnoroch i v Chorvátskom Grobe doc. Ing. Peter Drábik, PhD., MSc., prodekan Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave Ing. Jozef Orgonáš, PhD., MBA, starostka Chorvátskeho Grobu JUDr. Vladimíra Vydrová a starosta Vajnor Ing. Michal Vlček. Dekan Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave Ing. Peter Drábik vo svojom príhovore prítomným odovzdal pozdrav od rektora prof. Ferdinanda Daňa a povedal: „*Seniori sú rovnocenní študenti našej univerzity. Majú za sebou neľahké obdobie, ktoré sme spolu zvládli s akademickým hodnotením A. Sme hrdí na našu univerzitu tretieho veku, ktorá celé zložené obdobie bola so seniori a pre seniorov. Ďa-*

kujem Vám všetkým, že ste boli s nami, že ste boli spolu, a ja som rád, že som tu dnes s Vami.“

So svojimi zdavicami vystúpili aj obidvaja starostovia, ktorí sa svorne zhodli v myšlienke: „*Sme hrdí na seniorov, zmysluplnosť štúdia vždy s úctou a vďakou podporíme a tešíme sa na slávnostnú promóciu.*“ Za obe skupiny študentov UTV sa hosťom i prítomným prihovorel pán Milan Hudec, študent UTV z Chorvátskeho Grobu.

Napísali sme ďalšiu kapitolu nášho príbehu. Obdobie izolácie sme zvládli s gráciou a príkladom i pre mladšie ročníky. Nie je dôležité v živote stretnúť veľa ľudí, ale je dôležité stretnúť správnych ľudí. A presne takéto bolo júnové stretnutie správnych ľudí z Vajnor a z Chorvátskeho Grobu. Po stretnutí si všetci prítomní išli pozrieť Vajnorskú včelnicu s prvou úrodou medu. Táto sladká aktivita vznikla tiež v rámci spolupráce s Ekonomickou univerzitou v Bratislave. Tútorom Vajnorskej včelnice je doc. Ing. Peter Drábik, PhD., MSc, pod ktorého garanciou sa otvára aj nový študijný program univerzity tretieho veku zameraný na včelárstvo a výučba bude prebiehať v univerzitnej včelnici v Bratislave.

Turistická vychádzka seniorov univerzity tretieho veku vo vajnorskom chotári

Text: Anna Lampertová
Snímky: archív

Aktívni seniori, členovia U3V KLUBu EKONÓM, študenti UTV Ekonomickej univerzity v Bratislave a ich priatelia sa rozhodli bojovať proti dôsledkom protipandemických opatrení skutočne originálne – vlastnými zmysluplnými aktivitami. Aktivitami, ktoré ich spájajú navzájom, spájajú ich s prírodou, s okolitým svetom. Jednoducho – robia to, čo im neprajná situácia počas uplynulých niekoľkých mesiacov neumožnila.

V slnečné pondelkové ráno (14. júna) sa dvadsaťtri nadšencov vybralo z Bratislavy a okolia na výlet zorganizovaný vďaka Jitke Žatkuliakovej, neúnavnej aktivistke z vedenia KLUBu a Božke Zemešovej, oddanej lokálpatriotke z Vajnôr. Obdarení suvenírom v podobe krásneho červeného batôžka s vajnorským ornamentom a ešte krajším úsmevom darkyne – vicestarostky Vajnor, Soničky Mol-

nárovej, sa skupina vybrala smerom k Par-ku pod lipami, aby sa dozvedela stručnú históriu našej obce.

Rezkým turistickým krokom opustila Vaj-nory a vydala sa po Jurskej ceste cez tri chotáre. Zanechajúc za sebou chotár vaj-

norský, prišla do prírodnej rezervácie Šúr, prezrela si osadu Panónsky háj, súčasť cho-tára chorvátskogrobského s nádherným okolím, ktorý sa dožíva realizácie zaujíma-vého revitalizačného projektu. Duchovne i fyzicky pookriala pri kaplnke, oboznámila sa s jej históriou a vzdala hold nielen nad-šencom, ktorí sa zaslúžili o jej obnovu a vy-svätenie, ale i ľuďom, ktorí sa o ňu starajú. Míňajúc areál Prírodovedeckej fakulty UK, ktorý sa tiež (optimisticky povedané) začí-na prebúdať zo spánku trvajúceho niekoľ-ko desaťročí, sa kochala skupina nádherným výhľadom na Malé Karpaty. A už sa znova prehupla do chotára jurského, aby sa pokochala pohľadom na obrobené vino-hrady a prešla po novovybudovanej Krížo-vej ceste – Kalvárii smerujúcej k Pustému kostolíku. Tí zdatnejší pokračovali k jurskej vyhladke. Je to malý skanzen vo vinohra-de s bielym domčekom a ohniskom, dá sa tam posediť a obdivovať okolie - na jed-nej strane pohľad na Svätý Jur ako na dlani a Malé Karpaty ako odmena za statočnosť!

A ďalšou odmenou, tou s dlhodobým pozi-tívnym efektom, bude dobrý pocit, že člo-vek urobil niečo pre svoje zdravie a v nepo-slednom rade aj z príslušnosti ku komunite, ktorú spájajú zmysluplné aktivity.

VAJNORSKÁ JELŠA

MEDZI KANDIDÁTMI
NA STROM ROKA

web

Facebook

Ako zahlasovať za našu Jelšu?

www.ekopolis.sk

vybrať si svoj obľúbený strom môžete z bočného panelu na stránke vpravo.

Hlasovací lístok

nájdete v letnom čísle časopisu Krásy Slovenska, kníhkupectve Artforum v Bratislave, na podujatiach, ktoré spolu s anketou navštívime, či priamo od nominujúceho.

SMS

zaslaním správy vo formáte STROM★XX-★kontaktné údaje (kde XX je číslo stromu v rozsahu 1-12) na číslo 7773.

fanpage Nadácia Ekopolis

**hlasovanie trvá
od júla do septembra**

PRE ĽUDÍ, PRÍRODU
A BUDUCNOSŤ

Dobré správy zo ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II. – dnes zo škôlky

Text: Učiteľky z materskej školy sv. Jána Pavla II.

MDD

Tohtoročná oslava dňa detí bola v našej škôlke opäť nezabudnuteľná. Pani učiteľky sa naplno realizovali a pripravili program plný zábavy, hier, súťaží a zaujímavých aktivít. Ráno na deti čakala trieda plná balónov. Slniečko krásne svietilo, a tak sme mohli vonku maľovať, súťažiť a zabávať sa. Deti mali prejsť cez prekážkovú dráhu, mohli si vyrobiť náramok z korálikov, vyzdobili si svoje balónky a na konci získali medailu. Tento veselý deň sme na našom dvore spoločne zakončili diskotékou. A keďže všetky deti dostali na MDD maľovanky a bublifuky, tak sa diskotéka nakoniec premenila na bublinovú párty.

NOVINKY NA DVORE ŠKÔLKY

Tento rok sme sa rozhodli zveladiť náš škôlkarský dvor. Pre deti sme dali vyrobiť lavičky k záhradnému domčeku, ktoré si deti vedú samy prenášať, pretože majú optimálnu veľkosť a váhu aj pre detské rúčky. Deti hneď zapojili fantáziu a vymysleli hry, v ktorých ich použijú. Najväčší úspech majú zatiaľ pri talianskej pizzerii v záhradnom domčeku. Čašníci vás usadia na lavičku a predstavia vám dennú ponuku. A naši cukrári vám z piesku vyčarujú dezerty od výmyslu sveta. Všetci ste srdečne pozvaní.

MDD v MŠ sv. Jána Pavla II.

Tiež sa nám podarilo objednať kolobežky na exteriérové hry. Deti si tak trénujú nielen rovnováhu, ale aj pravidlá cestnej premávky a delenie sa o veci. Odkedy ich máme, pobyt vonku sprevádzajú malí policajti, ktorí sa vedú vďaka kolobežkám rýchlo premiestniť na miesto činu a referovať pani učiteľkám, čo sa kde stalo.

TABLO

Tento rok sme sa rozhodli urobiť pre našu materskú školu stabilné tablo. Na jeho výrobe sa podieľali aj deti. Biely základ si maľovali samy počas ranných hier v triede a rám tabla tvoria vajnorské ornamenty, ktoré namaľovali šikovné ruky mladej Vajnoráčky Veroniky. Ďakujeme jej a tešíme sa, že odtiaľ už všetci škôlkari, ktorí od nás pokračujú ďalej do školy, budú v priestoroch našej škôlky zvečnení.

AKÝ BOL ŠKOLSKÝ ROK 2020/2021

Tento školský rok bol pre všetkých iný. Iný hlavne v tom, že sme sa nemohli stretávať a realizovať plány, ktoré sme s deťmi mali. Deti trávili čas so svojim rodičmi, čo malo tiež veľký prínos, pretože deti najviac čerpajú z týchto chvíľ a práve tam sa formuje ich osobnosť. Pani učiteľkám deti veľmi chýbali a tak sme sa pokúsili poslať materiály, hlavne na prípravu do školy. Príchod do MŠ bol veľkolepý, i keď sme otvárali postupne a za prísnych opatrení a s obavou, či čoskoro zase nezatvoríme. No vďaka Pánu Bohu sme až do konca roka mohli realizovať výučbu, hrať sa, tešiť sa a postupne sa pripravovať na školu. Tento čas ešte bude mať následky, no teraz je dôležité, že deti sú v kolektíve a že sa môžeme vzájomne obohacovať.

Nové veci na dvore škôlky

Medzinárodný deň detí vo Vajnorochoch

Šašo Ľuboš

Text: Matej Farbula

Snímka: Marcela Farbulová

V období postupného uvoľňovania krízových opatrení v súvislosti s pandemiou koronavírusu sme v našej mestskej časti zorganizovali prvé podujatie k Medzinárodnému dňu detí. V nedeľu 30. mája sa na detskom ihrisku Koniarkova mohli naše ratolesti tešiť na zaujímavý kultúrny program.

Už v popoludňajších hodinách sa po obci previezlo autíčko skupiny Funny Fellows. Počas svojej pomalej jazdy zvolávalo deti a ich rodičov do detského parku, kde od 15.00 začal kultúrny program. Počas presunov po miestnych uliciach Funny Fellows veselo vyhrávali, čím vyčarili na tvárach okoloidúcich obyvateľov množstvo úsmevov, čo iba pridávalo na dobrej nálade. Úsmev bol všadeprítomný aj po príchode autíčka do parku. Na mieste sa už nachádzali deti aj rodičia v očakávaní, čo sa bude diať. Funny Fellows po svojom príchode začali miestne deti okamžite zapájať do interaktívneho programu. A veru neostalo iba pri tých

najmenších. Deťmi sme všetci, a tak sme mohli vidieť maminy tancovať, oteckov spievať Medvedku daj labku a iné detské pesničky. Rovnako sa súťažilo, či odhalovalo, ako sa volajú jednotlivé hudobné nástroje, ktoré si Funny Fellows priniesli, aj ako sa na nich hrá.

Po tomto programe sa v miestnom parku objavil šašo Ľuboš so svojim krátkym divadelným predstavením. Priniesol si so sebou aj množstvo farebných balónov, z ktorých modeloval rôzne druhy zvieratiek. Viac už deťom v tú chvíľu nechýbalo.

Súčasťou programu bola aj zbierka kresbičiek detí, ktoré kreslili svoj deň s rodičmi i súrodencami. Na naše milé prekvapenie nám deti priniesli množstvo krásnych výtvorov, ktoré sme vyvesili na úradnú tabuľu pred miestnym supermarketom TERNO, kde ste si ich mohli pozrieť.

Pevne veríme, že vám vyčarili rovnaký úsmev ako nám. Touto cestou by sme sa radi poďakovali nášmu partnerovi KAUF-LAND Slovensko za sladké odmeny, ktorými sme mohli obdarovať deti i rodičov. Kultúrne leto vo Vajnorochoch sme otvorili 26. júna v Parku pod lipami.

ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ V 1. A ZŠ S MŠ SV. JÁNA PAVLA II.

Text: Mgr. Natália Štefancová

Každé dieťa sa narodí ako jedinečná bytosť s celým radom talentov. Je veľmi dôležité, aby najskôr rodičia a neskôr aj škola tieto talenty objavovali a naďalej ich rozvíjali, pretože v nich sa ukrýva náš najväčší potenciál.

Na základnej škole sv. Jána Pavla II. boli pre prvákov okrem ZUŠ na výber dve popoludňajšie záujmové činnosti – Tvorivka, na ktorú sa prihlásili najmä dievčatá a Varenie, ktoré zaujalo aj chlapcov. V dôsledku zhoršujúcej sa situácie v súvislosti s pandemiou Covid-19 sa krúžky upravili tak, aby každá trieda mala ten „svoj“.

Moji prváci vždy netrpezlivo čakajú, kedy už príde utorok a budú môcť niečo chutné uvariť alebo upiecť. Vždy sú nadšení z toho, keď sa im jedlo podarí pripraviť a najviac sa tešia na „hostinky“, kde spoločne stolujeme a vychutnávame si napr. nepečenú tortu. Na Tvorivke dievčatá uplatňujú svoju kreativitu pri výrobe rôznych výrobkov z papiera alebo pri sadení letných kvietkov, ktoré im už doma skrášľujú terasy.

Deti svoje nadšenie neskrývali ani vtedy, keď si namaľovali farbami tričká podľa svojej fantázie. Na druhý deň v nich prišli do školy a mali z nich skutočne veľkú radosť.

Je nutné s talentmi u detí pracovať, rozvíjať ich a vždy sa snažiť podporovať deti v ich záujmovej činnosti. Vyrastú z nich dospelí ľudia, ktorí budú tieto svoje danosti a talenty uplatňovať, odovzdávať ďalej a tešiť všetkých navôkol. Preto nezabúdajme využiť naplno každý dar a talent, ktorý nám Boh dal.

Vodiči, cyklisti, chodci, POZOR!!!

Text: stavebné oddelenie

Tento článok sme pripravili predovšetkým z dôvodu opakovaných podnetov chodcov, cyklistov (korčuliarov), ako aj vodičov používajúcich ulicu Na doline (Jurská cesta), na ktorej prichádza nezodpovedným a neohľaduplným správaním sa všetkých účastníkov cestnej premávky k vážnym kolíziám.

PRAVIDLÁ SPRÁVANIA NA CESTÁCH

PRAVIDLO 1:

Dodržiavanie pravidiel a povinností vyplývajúcich zo zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke

Vodiči:

- Cesty patria rovnako všetkým účastníkom cestnej premávky – cyklistom, ako aj autám
- Na Slovensku neexistuje cestná daň pre súkromné osoby a daň z motorového vozidla sa platí iba za vozidlá používané na podnikateľské účely. Argument „cyklisti nepatria na cesty, lebo si za ne neplatia“ v žiadnom prípade neobstojí.
- Pri vedení motorového vozidla telefón nepatrí do rúk vodiča. To, že pred sebou vidíte iba cyklistov, neznamená, že si môžete skontrolovať, kto vám práve lajkol status na FB alebo fotku na Instagrame. Práve naopak, mali by ste zvýšiť pozornosť, cyklistov predísť opatrne a s dostatočným odstupom. V horšom prípade, ak sa nebudete plne venovať šoférovaniu, cyklistov na krajnici si nemusíte vôbec všimnúť a môže prísť k nešťastiu. - Je úplne legitímne, ak vás cyklista obieha z pravej strany. „Pomaly idúce alebo stojace vozidlo môže cyklista idúci rovnakým smerom predchádzať aj po pravej strane vozovky alebo krajnici, pritom je povinný dbať na zvýšenú opatrnosť; to neplatí, ak vodič takého vozidla dáva znamenie o zmene smeru jazdy doprava.“

Malokarpatsko – šúrska cyklotrasa JURAVA

Cyklisti:

- Dodržujte pravidlá o cestnej premávke a jazdíte za sebou. V zákone je stanovené, že: „Cyklisti smú jazdiť len jednotlivo za sebou. To neplatí pri jazde po cestičke pre cyklistov, kde smú jazdiť dvaja cyklisti vedľa seba, ak tým neobmedzujú a neohrozujú ostatných účastníkov cestnej premávky“.
- Nejazdite po chodníkoch a priechodoch pre chodcov, ktoré sú pre peších. Ak chcete prejsť po priechode pre chodcov, tak na tých pár metrov zosadnite z bicykla.

Chodci:

- Sú účastníkmi cestnej premávky, hoci sa na nich vzťahujú celkom iné pravidlá ako na vodičov motorových vozidiel. Je to prirodzené, pretože chodcami sú aj deti a ľudia, ktorí nemajú možnosť poznať svet spoza volantu. Pre chodcov ale vo všeobecnosti platia minimálne nasledovné pravidlá, ktoré Európska komisia odporúča dodržiavať v dokumente „Bezpečnosť na cestách“:
- Sledujte počas cesty dopravné značenia určené pre automobily, aby ste dokázali predvídať ich správanie.
  - Nikdy nepredpokladajte, že šofér vám dá prednosť, aj napriek tomu, že ak už vstú-

pite na priechod pre chodcov, prednosť máte práve vy.

- Snažte sa s vodičom auta či motorky vždy nadviazať očný kontakt predtým ako vstúpite na cestu. Skutočnosť, že ste formálne mali prednosť, nič nezmení na tom, že si vlastnou nezodpovednosťou privodíte úraz.
- **Vždy, ak je pri ceste chodník, chodec je povinný ho použiť.** Výnimkou sú chodci, ktorí nesú veľké predmety a svojou chôdzou po chodníku by tvorili prekážku pre iných chodcov.
- V prípade skupiny, ktorá je vedená jednou osobou, môže táto skupina prechádzať po vozovke (demonštrácie, štrajky, cirkevné procesie a pod.), ak nie je možné použiť chodník. Na prechod môže využiť aj cyklistický chodník v prípade, že na ňom nie je príliš hustá premávka. Členovia procesie sa musia držať čo najbližšie k okraju vozovky.
- V prípade, že ide po kraji vozovky jednotliviec, mal by kráčať v protismere premávky. V prípade skupiny, človeka tlačiaceho bicykel alebo moped by mali chodci kráčať v smere premávky.
- Počas noci alebo zlej viditeľnosti či príliš hustej premávky by ľudia tvoriaci skupinu mali ísť po vozovke v rade za sebou.

PRAVIDLO 2: Bezpečnosť

Vodiči:

- › Cyklistov predbiehajte opatrne a dodržiava pri tom bezpečný odstup minimálne 1,5 metra. Pri vysokej rýchlosti môžete cyklistu bez problémov zhodiť na zem tlakovou vlnou.
- › Ak predbiehate cyklistov na úzkej ceste a v protismere idú autá, tak chvíľu počkajte, aby ste ich neohrozili.
- › Nikdy nepredbiehajte iné auto, keď v protismere idú cyklisti, rovnako ako keby išlo v protismere auto.
- › Treba si uvedomiť, že jedinou ochrannou pomôckou cyklistov je prilba, ktorá môže ochrániť cyklistov pri páde, resp. akejkolvek kolízii. **Preto vaše nezodpovedné správanie môže aj zabiť.**
- › Nepredpokladajte, že všetci chodci budú dodržiavať pravidlá cestnej premávky a chodiť po miestach, ktoré sú na to určené, buďte pozorní.. - Znížte rýchlosť v oblastiach, kde sú školy a škôlky. Rýchlostné obmedzenia na týchto úsekoch majú svoje opodstatnenie, pretože dieťa môže kedykoľvek nečakane vbehnúť do cesty.
- › Nepodceňujte zlé počasie a nespoliehajte sa na to, že chodci sa pred ním skrývajú doma a na žiadneho nenatrafíte. Rovnako ako vodiči vidia horšie na okolie, aj chodci nevidia tak autá zreteľne.
- › Obzvlášť opatrní buďte pri parkovaní. Parkoviská sú často situované v blízkosti chodníkov, po ktorých môžu kráčať chodci a nevšimnú si, že cúvate. Rovnako obozretní buďte aj pri parkovaní pri nákupných centrách, kde je pohyb chodcov zvýšený a chodci sú veľmi nepozorní a neohľaduplní k vodičom snažiacim sa zaparkovať.
- › Na priechode pre chodcov sa snažte vždy dať čakajúcim chodcom prednosť. Inak sa môže stať, že vám zrazu vbehnú do cesty.
- › Keď sa približujete k priechodu pre chodcov, vždy spomaľte a buďte pripravení zastaviť, ak to bude potrebné.
- › Na priechode pre chodcov zastavte radšej ďalej od priechodu, aby aj vodiči za vami videli, že cez cestu prechádzajú ľudia.
- › Nikdy nepredbiehajte autá, ktoré zastavili pred priechodom pre chodcov.

Cyklisti:

- › Vidieť a byť dobre videní. Prilba, oblečenie s reflexnými prvkami a blikajúce svetlo aj počas dňa sú pre vašu bezpečnosť veľmi dôležité. Biele blikajúce svetlo vpredu a červené vzadu. Vhodným doplnkom je aj radar prepojený s cyklopočítačom.

- › Aj keď prilba nie je zo zákona povinná už ani mimo obce, v záujme vlastnej bezpečnosti ju noste vždy na hlave. Zavesená na riadidlách alebo doma na vešiaku vás neochráni.
- › Predvídajte a používajte šiesty zmysel.
- › Veľmi dôležitý je očný kontakt so všetkými účastníkmi premávky, ako aj s chodcami, ktorí vstupujú na cestu. Ako smerovky používajte ruky.. - Nejazdite zbytočne na frekventovaných cestách. Vo svojom okolí máte určite veľa vedľajších ciest, na ktorých nie je taká hustá premávka.

Chodci:

1. Buďte viditeľní

- › V tme noste svetlé farebné alebo reflexné oblečenie, prípadne reflexné prvky a počas dňa noste jasné farby.
- › Pohybujte sa po dobre osvetlených trasách, najmä keď prechádzate cez cestu. - Ak je to možné, nadviažte s vodičom v blízkom sa alebo stojacom aute očný kontakt predtým, ako prejdete cez cestu, aby ste sa uistili, že vás vidí.

2. Buďte pozorní a nerozptyľujte sa

- › Odložte si telefón a nepoužívajte ho, keď kráčate. Je síce súčasťou vášho každodenného života, ale zopár minút bez neho vydržíte. Váš zrak by mal byť plne sústredený na dianie okolo vás, predovšetkým počas prechádzania cez cestu.
- › Nemajte v ušiach slúchadlá. Uši a zrak majú prijímať informácie iba z premávky, tak ich zbytočne nezamestnávajú niečím iným. Sluchom vnímate aj to, čo očami nevidíte.

3. Choďte po bezpečných miestach

- › Keď prechádzate cez cestu, prekonajte lenivosť a použite priechod pre chodcov.
- › Ak na ceste nie je priechod pre chodcov, prechádzajte na úseku cesty, ktorý je najlepšie osvetlený a kde vo výhľade vodičovi nebránia žiadne prekážky a nie je výjazdom zo zákruty.
- › Vstupujte na cestu iba ak je auto dostatočne ďaleko alebo ak celkom zastaví. - Vždy keď je to možné, použite chodník. Ak chodník pri ceste nie je, choďte vždy po tej strane cesty, aby autá išli oproti vám a včas vás videli.
- › Nechoďte po rýchlostných cestách a diaľniciach, na ktorých je pohyb chodcov zakázaný!

PRAVIDLO 3: Rešpekt a ohľaduplnosť

Vodiči:

- › Nikdy nepodceňujte rýchlosť cyklistov. Môžu jazdiť rýchlejšie, ako sa zdá. - Keď odbočujete na hlavnú cestu, po ktorej

sa blížia cyklisti (možno aj rýchlosťou 50km/h), dajte im prednosť rovnako, ako by ste dali prednosť autu. - Ak vás cyklisti chvíľku zdržia, hovoríme o pár sekundách, netrúbate a neostrekujte ich ostrekovačmi. Arogancia tohto typu na cesty nepatrí.

- › Cyklisti nie sú vaši nepriatelia, pretože cesty patria rovnako cyklistom, ako aj autám.

Cyklisti:

- › Na zvlhnutých a klukatých cestách sa často stáva, že vodiči spoza vás nevidia. Počkajte si na úsek, kedy uvidíte dostatočne ďaleko a rukou im jednoducho ukážte, že vás môžu predbehnúť. Určite sa potešia a z našej skúsenosti sa väčšina aj poďakuje bliknutím výstražnými svetlami.

Chodci:

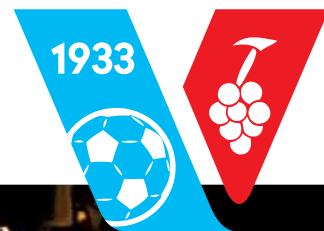
- › Nevstupujte na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť prichádzajúceho vozidla nemôžete cez vozovku bezpečne prejsť.
- › Presvedčte sa, či môžete vstúpiť na vozovku bez nebezpečenstva a zdržujte na nej len nevyhnutný čas, (žiadny debatačný krúžok!).
- › Prechádzať cez vozovku mimo priechodu pre chodcov môžu chodci len **s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel** a nenútiť vodičov na zmenu smeru alebo rýchlosti jazdy.
- › Prechádzajte vždy kolmo na os vozovky.
- › Pamätajte! Za daždivého počasia sa brzdová dráha zväčšuje.
- › Noste reflexné prvky alebo reflexný odev!

Arogancia na cesty nepatrí. Rešpektujte druhých, vodičov, cyklistov aj chodcov. Dbajte hlavne na svoju bezpečnosť, ale aj na bezpečnosť druhých.

Na záver by sme chceli všetkých vyzvať k vzájomnej ohľaduplnosti a k rešpektovaniu týchto 3 základných pravidiel a prispieť tým k bezpečnosti na cestách. **V priloženej mapke /foto/ je znázornené, v ktorom úseku tejto komunikácie začína cyklotrasa a komunikácia s regulovaným vjazdom motorových vozidiel.**

Zdroje: <https://www.mtbiker.sk/forum/kluby-legislativa-cyklodoprava/vyzva-respekt-a-vzajomna-ohladuplnost-3-zakladne-pravidla-t44545.html> + zákon č. 8/2009 o cestnej premávke

Vajnorské EURO

Text: Richard Fekete

Snímky: archív

Prvýkrát mohli futbaloví fanúšikovia na Slovensku vidieť vo vysielaní RTVS počas veľkého turnaja až dve tváre späť s FK Vajnory.

Cez Majstrovstvá Európy sa vo vysielaní verejnoprávnej televízie objavoval okrem stálice Mariána Zemana už aj Stanislav Angelovič. Ich bohatá futbalová kariéra je pomerne známa, nasledujúce riadky budú hlavne o ich televíznej práci. Pre Mariána ako člena Výkonného výboru nášho klubu to znamená najmä spoluprácu s komentátorom Marcelom Merčiakom. Pre Stana, trénera našich prípravkárov, zase debaty s moderátorom Ľubošom Hlavnom v štúdiu.

Štúdio RTVS

MARIÁN ZEMAN

› **Kedy si sa k pozícii spolukomentátora dostal?**

Už ani neviem, ale myslím si, že prvý zápas som komentoval v roku 2004 na ME v Portugalsku ešte ako aktívny hráč. Odtedy som absolvoval asi všetky veľké šampionáty. Bolo ich možno osem alebo deväť. V minulosti som spolupracoval aj s inými televíziami, ale posledné 3 roky mám exkluzívnu spoluprácu s RTVS. Má to výhodu pre oboch.

› **Čím ťa táto práca nadchla?**

Zdalo sa mi prirodzené hovoriť o futbale. Po skončení aktívnej kariéry som chcel ostať spojený s futbalom a televízia mi k tomu veľmi pomáha.

› **Vnímal si výkony iných bývalých hráčov v tejto úlohe už počas aktívnej kariéry?**

Keď som ešte hrával, nikdy som si nemyslel, že budem aj ja komentovať. Ale teraz s veľkým záujmom sledujem diskusie a komentáre hlavne v holandskej televízii, kam chodí veľa bývalých hráčov i mojich spoluhráčov, a snažím sa čerpať nové poznatky.

› **Ako sa na prenosy pripravuješ?**

Záleží na tom, aký zápas idem komentovať. Ak sú to top mužstvá so známymi hráčmi,

tak mi stačí možno polhodina. Ak sú naopak úplne neznáme, tak je príprava, samozrejme, dlhšia.

› **Koho spätná väzba je pre Teba zásadná?**

Spätnú väzbu nevyžadujem, ale pripomienky si vypočujem rád. Aj keď musím povedať, že veľa kritiky pri priamych rozhovoroch neprichádza. Možno škoda, konštruktívna kritika určite pomáha.

› **A aké sú ohlasy na sociálnych sieťach?**

Som jedným zo šťastných ľudí, ktorých sociálne siete obišli, nesledujem ich:-).

› **Ako vlastne funguje celý jeden prenos? Kedy musíš byť v televízii? Čo sa tam deje?**

Ak komentujeme zo štúdia, tak mi stačí byť v televízii 15 minút pred prenosom. Omnoho väčším zážitkom je ale komentovanie priamo zo štadióna. Samozrejme, tam musíme prísť omnoho skôr.

› **Je takýto veľký šampionát niečím špecifický oproti bežnému zápasu?**

Z hľadiska komentovania ani nie. Ale keďže ide o ME, tak má každý zápas obrovský náboj. V tom je to špecifické, takmer v každom zápase ide o veľmi veľa.

Marcel Merčiak o Mariánovi

› **S Mariánom ste komentovali už množstvo zápasov. Treba ho ešte nejakou usmerňovať?**

Nikdy ho nebolo potrebné dirigovať. Vždy bol človekom s vlastným názorom. Sám môže potvrdiť, že sme si nikdy nehovorili, ako to budeme robiť, čo od neho vyžadujeme. Majo má futbal napozieraný, určite vnímal aj z televíznej obrazovky, ako sa o futbale rozpráva v zahraničí, kde pôsobil. Vážim si na ňom, že nikdy neplával v názorovom hlavnom prúde a zároveň je vždy optimistický, dobrosrdečný, pozitívny, ale zároveň aj objektívny, k čomu patrí aj kritika.

› **V čom je jeho najväčší prínos pre divákov?**

Vo videní futbalu, v približovaní pozadia, ktoré patrí k rozhodujúcim okamihom, ku každej zlomovej a dôležitej situácii. Veľmi dobre ovláda slovenčinu, vie nájsť správne slová a má výborné načasovanie toho, čo povie a kedy to povie.

› **Kam ho zaraďuješ v hierarchii expertov na Slovensku?**

Na špičku. Medzi ozajstných futbalových mienkotvorcov, medzi tých, ktorých názor má váhu. Bol by som rád, keby sme v slo-

venských médiách v športovom prostredí mali viacej Mariánov Zemanov. A nielen vo futbale.

STANISLAV ANGELOVIČ

► Kedy si sa objavil ako expert v štúdiu prvýkrát?

Nepamätám si presný dátum, ale myslím, že to bolo asi pred 6 – 7 rokmi, keď ma oslovili z lokálnej televízie komentovať zápas slovenskej ligy. Chcel som si to vyskúšať, tak som súhlasil. Potom ma oslovila iná TV, v ktorej som si vyskúšal Ligu Majstrov, a rozbehla sa spolupráca s nimi a aj s inými televíziami.

► Máš pred kamerami trému?

Trému nemávam, skôr by som to prirovnal k predštartovému stavu pred zápasom. Skôr sa snažím vychutnať si celú tú atmosféru, ktorá v televízii panuje. Komentovanie ma baví a robí mi radosť.

► Čo Ťa na tejto práci baví najviac?

Že môžem sprostredkovať divákovi môj pohľad na zápasové situácie, ktoré vidím.“

► Pripravoval si sa pred ME nejak špeciálne?

Tak ako pred každým štúdiom. Chcel som o každej reprezentácii vedieť čo najviac informácií, aby som ich mohol využiť v štúdiu alebo pri komentovaní.

► Zažil si už v štúdiu aj niečo nezvyčajné?

Vždy sa vyskytne niečo, čo nie je v scenári. Pamätám si, že sa mi topánkou, samozrejme, nechtiac, podarilo kopnúť do kábla a vyhodilo poistky v celom štúdiu... Zrazu to zhaslo a... my sme pokračovali ďalej...

► Sleduješ reakcie na Teba na sociálnych sieťach?

Keďže nie som na žiadnej sociálnej sieti, tak všetky tieto veci idú mimo mňa...

► Kto Ti dáva spätnú väzbu?

Samozrejme, že mi píšu kamaráti a hodnotia, čo bolo dobré alebo zlé. No mojím najväčším kritikom som ja sám.

► Spozoroval si, že Ťa Tvoji malí zverenci z Vajnor v televízii sledujú?

Chlapci, ktorých trénujem vo Vajnoroch, sú už vo veku, keď pozerajú futbal v televízii, takže stáva sa, že sa o týchto veciach rozprávame na tréningu.

► Ako vyzerá Tvoj časový plán, keď ideš do štúdia?

Všetko aj s prípravou na štúdio mi zaberie okolo 4 hodín. Keď viem, že idem do štúdia, zariadim si podľa toho celý deň.

Ľuboš Hlavena o Stanovi

► Stano je medzi expertmi RTVS pár sezón. Čo Vás s kolegami na ňom upútaťo?

Mňa predovšetkým jeho vždy dokonale upravený účes! Ale teraz vážne... Poznám ho dlhé roky. Mal zaujímavú kariéru, skúsenosti z ťažkých európskych zápasov ho zvýhodňujú. A keď som zistil, že v štúdiu neprejavuje žiadne známky trémy, presne a trefne vie povedať, čo chce divák počuť, tak bola len jediná cesta.

► Pracuje aj s grafickými rozbormi situácií...

Nie je dôležité vedieť urobiť len grafický rozbor, ale hlavne ho čo najvšestížnejšie

opísať a vysvetliť. A v tom je jeho kvalita. Navyše Stano vie čakať na správnu situáciu, pretože nie vždy to musí byť gólová akcia.

► Mala by byť medzi moderátorom a hosťom takzvaná chémia, aby ich spolupráca fungovala?

To je základ. Ale nie je zlé priznať, že s niekým sa robí lepšie, s niekým zasa horšie. Platí to aj opačne. Ale so Stanom ladíme, rozumieme si a dopĺňame sa. Hlavne pred zápasom sa zvykne pýtať, čo budeme rozoberať, ale ak sa debata uberie iným smerom, nijako ho to nerozhodí.

► Rozprávate sa spolu občas aj o vajnorskom klube?

Veď inak sa ani nedá... Ideme vysieľať futbal a pred štúdiom sa stretne vajnorské trio Zeman, Angelovič, Fekete... Občas sa zapojím informáciou o aktuálnom dianí v pezinských kluboch, zahromžím si, že som ešte nikdy nebol na Vajnorskej penalte, skontrolujem Stanov účes a môžeme začať vysieľať.

Tento rozhovor vznikol pre uzávierku vydania Vajnorských noviniek už po prvom zápase Slovákov na ME. Naša reprezentácia vyhrala nad Poľskom 2:1. Pre oboch expertov z Vajnor to bolo potvrdenie toho, že Slovensko má na to, aby splnilo svoj primárny cieľ, a to postup zo skupiny. Pri čítaní týchto riadkov už viete, či bola ich predpoveď správna. A viete aj to, či našim vajnorským televíznym osobnostiam vyšiel aj tip na majstra Európy. Marián Zeman favorizoval Francúzsko a Taliansko, Stano Angelovič Francúzsko a Anglicko.

Stano Angelovič a Ľuboš Hlavena

Marián Zeman a Marcel Merčiak počas vysielania

Život FK Vajnory

Text a snímky: Richard Fekete

V našom areáli sa po májovom rozbehu rozprúdil život naplno. Takmer všetci, malí i väčší futbalisti, sa po druhej vlne korony k futbalu vrátili, čo nás nesmierne teší.

Deti do konca školského roka hrali už len prípravné zápasy, ich súťaže sa zrušili. Pred budúcou sezónou môžeme s radosťou oznámiť, že do nej prihlásime rekordný počet mládežníckych tímov. Bude ich až 8! Okrem mladšieho dorastu a starších žiakov nás budú reprezentovať až dva tímy mladších žiakov a až 4 družstvá prípraviek. Ďalšou skvelou novinkou je, že až do kategórie U11, teda vo všetkých prípravkárskych súťažiach, boli zrušené tabuľky. Náš FK sa v tejto iniciatíve výrazne angažoval a našiel aj veľkú podporu iných klubov. Túto radikálnu zmenu schválil 10. mája Výkonný výbor Bratislavského futbalového zväzu.

NA JAR HRALI IBA MUŽI

Seniori ako jediní z našich tímov túto sezónu dohrávali. Aj keď len 4 kolá z jesene. Rozhodlo tak vedenie BFZ, aby mohli byť určené mužstvá, ktoré postúpia a zostúpia. Súťaž sa teda koncom mája rozbehla po takmer 8-mesačnej prestávke. Pauza bez súťažného zápasu trvala presne 231 dní. Za ten čas urobil kusisko práce náš tréner Marcel Hulák, ktorý hráčov prostredníctvom sociálnej siete neustále motivoval k pohybovej aktivite a počas druhej „koro-naprestávky“ s nimi aj intenzívne telefonic-ky komunikoval. Aj preto sme dohrávanú časť zvládli so ctou.

Vajnory – Veľké Leváre 3:4 (naše góly Lihotský, Gála, Matovič)

Prvý duel sme odohrali 30. mája doma proti Veľkým Levárom. Pred ním sme museli zabezpečiť testovanie pre hráčov a iné organizačné nuansy, bez ktorých by súboj nemohol byť odohraný. V slnečnom, ale ve-

ternom počasí sme boli futbalovejší, lenže znovu sme dostali priveľa gólov. Po prvom z penalty sme stav otočili vďaka Lihotskému a Gálovi, na druhý súperov zase odpovedal Matovič. Ešte 5 minút pred koncom sme viedli 3:2. No v závere sme urobili zo pár chýb pri bránení a hostia nakoniec brali všetky body.

Karlova Ves – Vajnory 1:1 (naš gól Belobrad)

Karlovka hráva domáce zápasy v Zohore. Tam sme uhrali cenný bod napriek tomu, že sme nemali koho vystriedať. Zranenia a iné okolnosti náš káder dosť zúžili, no napriek tomu sme si remízou zabezpečili istotu záchrany. Oba góly padli po chybách brankárov. Ten prvý už v druhej minúte, keď ten náš loptu zbytočne púšťal za čiaru a dal šancu útočníkovi vydolovať ju. A druhý po zlom vybehnutí domáceho brankára krátko po prestávke, čo využil náš kapitán Peter Belobrad. Väčšinu zápasu sme boli

Tréner Marcel Hulák

Lúčiaci sa Peter Belobrad a Dávid Jakubec

lepším tímom, ale šance sme nepremenili. A 20 minút pred koncom sme ešte museli ustáť pokutový kop. Ten ale gólman Marek Boršovský zneškodnil a napravil chybu zo začiatku stretnutia. Pochvalu si zaslúžia aj ďalší hráči, ktorí dohrávali so zraneniami (Jakubec, Matovič, Prince), ale zažali sa, a aj vďaka tomu sme bodovali.

Vajnory – Láb 2:1 (naše góly Vanko)

Začiatok posledného domáceho duelu v polovičnej sezóne bol obojstranne slabý. Vajnoračkov nakopla 21. minúta, keď hlavičke Mateja Vanka pomohol do siete teč jedného z obrancov. Zakrátko Maťo svoj kúsok hlavou zopakoval, tentoraz namieril presne sám. Ďalšie dve obrovské šan-

ce zahodili Prince a Alex Gocký. V druhom polčase sme sa stiahli, čo súperu povzbudilo, no pred bránu sa dostával ťažko. Znížil z penalty v 78. minúte po zbytočnej ruke. Záver sme ale zvládli. Súboj bol rozlúčkou s futbalom pre naše dve dlhoročné opory, kapitána Petra Belobrada (40 r) a Dávida Jakubca (39 r). Ich odchodom sa zavŕšila takmer úplná generačná výmena kádra. Fanúšikovia na nich určite tak skoro nezaбудnú. Ďakujeme, páni...

Jakubov – Vajnory 4:1 (naš gól Kamil Blanda)

Sezónu sme ukončili v sobotu 19. júna. Do vzdialeného Jakubova cestovalo iba 11 hráčov, čo v extrémnej horúčave nebo-

lo ideálne. No napriek všetkému sme boli tretiemu mužstvu tabuľky vyrovnaným súperom. Škoda len, že ten po našich chybách darované šance premieňal, zatiaľ čo Vajnorači na čele s Princem ich zahadzovali. Ešteže najkrajší gól zápasu dal z nádherného priameho kopu náš Kamil Blanda. Sezónu (iba 15 kôl) sme ukončili so 17 bodmi na 13. mieste.

Všetkým hráčom aj trénerovi patrí veľká vďaka za to, že počas pandémie odvedli v prospech FK maximum a v neľahkom období reprezentovali celú obec so ctou.

Jožko, odpočívaj v pokoji...

Text: Richard Fekete

FK Vajnory zasiahla veľmi smutná správa. 27. mája nás navždy opustil jeden z najväčších „vyslancov“ vajnorského futbalu i našej obce.

Josef Pavlík bol obetavým hráčom, ktorý za naše farby neodtiahol nohu zo žiadneho súboja. Už v mladom veku sa začal venovať rozhodovaniu a s píšťalkou v ruke to dotiahol medzi slovenskú špičku. Dlhé sezóny viedol stretnutia v našej najvyššej súťaži. Pred desiatimi rokmi bol dokonca vyhlásený za najlepšieho rozhodcu na Slovensku. Ak by sa bol viac „popasoval“ s angličtinou, vďaka citu pre hru a presnému oku by bol

bez akýchkoľvek pochybností prerazil aj na medzinárodnej scéne. Kariéru výborného arbitra ukončil pre vekový limit len pred rokom. Vo futbale bol známy aj ako pracovitý zväzový funkcionár, ktorého poznali a vážili si ho v kluboch po celej krajine. My Vajnorači si ho budeme pamätať ako slušného, milého a vždy usmiateho priateľa, ktorý bol zakaždým ochotný pomôcť. Pre nás bude navždy „Jožko“. Bol to jednoducho kamarát, ktorý sa za každých okolností s hrdosťou hlásil k nášmu klubu i Vajnoram. Na večnosť odišiel náhle, vo veku 47 rokov.

FK Vajnory vyjadruje jeho manželke Petre, dcére Liliane a všetkým blízkym najúprimnejšiu sústrasť.

Vajnorské kultúrne leto 2021

Divadelné nedele

11. 7. 2021 / 16:00
Príbeh koníka Vraníka
[rozprávka]
Divadlo ENDORFÍN / Bratislava - Rača

25. 7. 2021 / 16:00
Vek je len číslo
[komédia]
Divadlo SELAVI / Bratislava - Ružinov

1. 8. 2021 / 16:00
Ako Gašparko prekabátil Ježibabu Gašparko a strašiak Nebojsa
[rozprávky]
Bábkové divadlo MARIONETA / Bratislava

8. 8. 2021 / 16:00
Mama umrela dvakrát
[trpko-smiešna čierna komédia]
NAŠE Divadlo / Ivanka pri Dunaji

22. 8. 2021 / 16:00
Večera pre jedného
[smutnosmiešna komédia]
Modranské Kráľovské Divadlo / Modra

www.vajnory.sk
Vajnory - dedina v meste
WWW.VAJNORY.SK

Vajnorské kultúrne leto 2021

Letné open air kiná

2. 7. | 21:00
SPIEVAJ
Animovaný/Muzikál/
Komédia/Rodinný
USA/španielsko, 2016

9. 7. | 21:00
YESTERDAY
Komédia/Hudobný/
Romantický/Fantasy
Veľká Británia, 2019

16. 7. | 21:00
JA ZLODUCH 2
Komédia/Príbeh/
Krimikomédia/Príbeh/
USA, 2019

23. 7. | 21:00
ŽENSKÁ NA VRCHOLE
Romantický/Komédia
Česko/Slovensko, 2019

30. 7. | 21:00
MIMONI
Animovaný/Dobrodružný/
Komédia/Rodinný - USA, 2015

6. 8. | 21:00
PRÍPAD MŔTVEHO NEBOŽÍKA
Krimikomédia - Česko, 2020

13. 8. | 21:00
HRDINA MAX
Dobrodružný/Dráma/Rodinný
USA, 2015

20. 8. | 21:00
MANŽEL NA HODINU
Komédia - Česko, 2016

www.vajnory.sk
Vajnory - dedina v meste
WWW.VAJNORY.SK

Občianske združenie Podobenka z Vajnor s podporou mestskej časti Bratislava-Vajnory pozývajú rodiny s deťmi ale aj dospelých vymaľovať si svoje okienko

PRES VAJNORSKÉ OKÉNKO

alebo

V OKNE MAĽOVANÉ

od pondelka do piatku 19. - 23. 7. 2021
od 17.00 do 20.00 hod
na dvore Vajnorského ľudového domu na Roľníckej 181

- rodinné maľovanie podľa vlastnej fantázie (čo z okna alebo čo v okne vidíme)
- na pripravené kartóny s predmaľovanými okienkami
- prehliadka tradičného ľudového príbytku
- predaj ľudovomeleckých výrobkov, keramiky, tričiek a publikácií

Občianske združenie Podobenka z Vajnor s podporou mestskej časti Bratislava-Vajnory pozývajú na kurzy pre deti a dospelých

ŠKOLA VAJNORSKÝCH TRADÍCIÍ

na dvore Vajnorského ľudového domu
na Roľníckej 181
od pondelka do piatku 12. - 16. 7. 2021
od 17.00 do 20.00 hod.

- paličkovanie • maľovanie kamienkov •
- výroba kraslíc, tkaníc a papierových ruží •
- vyšívanie • šitie hračiek •
- servítkovanie • macramé •
- prehliadka tradičného ľudového príbytku •
- predaj ľudovomeleckých výrobkov, keramiky, tričiek a publikácií •

Kultúrne leto

jún

Filmy

Divadlá

Koncerty

Výstavy

Čítačky

Komunitné podujatia

Podujatia pre deti

Diskusie

#ludiavmeste

#kulturavmeste

#letovmeste

sept

www.kulturne leto.sk

BRIS

Vajnorské kultúrne leto

20

21

2. 7. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO – SPIEVAJ	3. 7. 15:00 - 18:00 RODINNÝ DEŇ VO VAJNOROCH	4. 7. 16:00 NEDELE DEŤOM - ZAVÁRANÉ TAJOMSTVO	9. 7. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO - YESTERDAY
10. 7. 11:00, 19:30 VETERÁN RALLY / COUNTRY VEČER	11. 7. 16:00 DIVADLO- PRÍBEH KONÍKA VRANÍKA	12. - 16. 17:00 - 20:00 ŠKOLA VAJNORSKÝCH TRADÍCIÍ	16. 7. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO – JA ZLODUCH
17. 7. 19:30 COUNTRY VEČER	18. 7. 16:00 NEDELE DEŤOM - VEĽRYBIA SPEVÁČKA GRÉTA	19. - 23. 17:00 - 20:00 PRES VAJNORSKÉ OKÉNKO ALEBO V OKNE MAĽOVANÉ	23. 7. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO – ŽENSKÁ NA VRCHOLE
24. 7. 19:30 COUNTRY VEČER	25. 7. 16:00 DIVADLO - VEK JE LEN ČÍSLO	30. 7. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO – MIMONI	31. 7. 15:00 - 22:00 VÍNA V PARKU
1. 8. 16:00 DIVADLO - MARIONETTA	6. 8. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO – PRÍPAD MŔTVEHO NEBOŽTÍKA	8. 8. 16:00 DIVADLO - MAMA UMRELA DVAKRÁT	13. 8. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO – HRDINA MAX
14. 8. 19:30 COUNTRY VEČER	15. 8. 16:00 NEDELE DEŤOM - ZAVÁRANÉ TAJOMSTVO	20. 8. 21:00 LETNÉ OPEN AIR KINO – MANŽEL NA HODINU	21. 8. 19:30 COUNTRY VEČER
22. 8. 16:00 DIVADLO - VEČERA PRE JEDNÉHO	28. 8. 12:00 - 22:00 UKONČENIE KULTÚRNEHO LETA	<p>Vyzývame Vás na dodržiavanie aktuálnych protipandemických opatrení vydaných v čase pandémie Covid 19. www.uvzsr.sk, www.ruvzba.sk</p> <p>Dozvedajte sa o novinkách v obci vďaka mobilnej aplikácii: Bratislava - Vajnory.</p>	

Júl

August

Android

iOS

WWW.VAJNORY.SK

vajnory.sk

Vajnory - dedina v meste